

กสม. ๗

รายงานผลการพิจารณาเพื่อเสนอแนะนโยบาย  
หรือข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย



คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการพิจารณาที่ ๓๐๐๗/๖๔๖๔

เรื่อง การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๗ ว่าด้วยเสริมภัยในการสมาคม และการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และฉบับที่ ๘๘ ว่าด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง และการอนุรักษ์กฎหมายภายใน

๑. ความเป็นมา

เสริมภัยในการสมาคม สิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรองดังที่เป็นสิทธิมนุษยชนขึ้นที่นี้ฐานซึ่งได้รับการรับรองโดยปฏิญญาสาคากว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๒๑ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๒๒ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights) ข้อ ๔ และได้รับการรับรองไว้ในองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ฉบับที่ ๙๗ และฉบับที่ ๘๘ อันเป็น๒ ใน ๔ อนุสัญญาลักษณะของ ILO และประเทศไทยยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO เป็นหน่วยการอำนวยภารกิจทางสหประชาชาติ ประเทศไทยเป็นประเทศสมาชิกตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง มีการกำหนดมาตรฐานแรงงานระหว่างประเทศในรูปของอนุสัญญา (Conventions) และข้อเสนอแนะ (Recommendations) ปัจจุบันมีอนุสัญญาทั้งหมด ๑๗๘ ฉบับ ประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญา ๑๕ ฉบับ โดยเป็นภาคีอนุสัญญานัก ๕ ฉบับ จากจำนวน ๑๗ ฉบับ โดยอนุสัญญาหลักที่ไทยยังไม่ได้เป็นภาคี ได้แก่ อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๗ ฉบับที่ ๘๘ และฉบับที่ ๑๑๑ ว่าด้วยการไม่เลือกปฏิบัติในการจ้างงานและประกอบอาชีพ

ผู้แทนรัฐบาลไทยได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไกการรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนรายในประเทศของสหประชาชาติ (Universal Periodic Review : UPR) รอบที่หนึ่ง (ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑) ว่าจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๗ และฉบับที่ ๘๘ และมีการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานสัมทัศน์ พ.ศ. ๒๕๖๔ และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นกิจกรรมหนึ่ง นอกจากนี้ การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๗ และฉบับที่ ๘๘ เป็นข้อเรียกร้องของขบวนการแรงงานไทยอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา และขณะเดียวกันกระทรวงแรงงานก็ได้มีการเตรียมการให้สัมภาษณ์ท่องานสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ทั้งสองฉบับ ตั้งแต่ปี พ.ศ.

๒๕๖๑ จนถึงปัจจุบัน ควบคู่กับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติ  
แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... ซึ่งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้จัดประชุมรับฟังความคิดเห็น  
เที่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ....  
เพื่อร่วมกันพิจารณาและข้อเสนอแนะจากผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปเป็นข้อมูลประกอบการเสนอ  
ร่างกฎหมาย เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน โดยที่ประชุมได้มี  
ความเห็นให้ถอนร่างกฎหมายแรงงานทั้งสองฉบับที่เสนออยู่ในวาระนี้เพิ่มเติม

## ๔. สำนักงานที่

อาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๗ มาตรา ๔  
และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๕ (๑) บัญญัติให้  
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ “เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุง  
กฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน” และมาตรา  
๓๕ (๒) บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่ “เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและ  
รัฐสภาในการถือที่ประทับใจจะเข้าเป็นภาคีสนับสนุนภายใต้ภารกิจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน”

เมื่อพิจารณาแล้วการของอนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗ ว่าด้วยบริการทาง  
ในการคมนาคมและการคุ้มครองลิฟท์ในการรวมตัว และฉบับที่ ๔๘ ว่าด้วยลิฟท์ในการรวมตัวและการร่วมเจรจา  
ต่อรอง และการอนุรักษ์กฎหมายภายใน จึงเห็นควรศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการ  
ปรับปรุงกฎหมายในเรื่องนี้

## ๕. การดำเนินการ

ในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย เนื่องจากการเข้าเป็นภาคี  
อนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗ ว่าด้วยบริการทางในการคมนาคมและการคุ้มครองลิฟท์ใน  
การรวมตัว และฉบับที่ ๔๘ ว่าด้วยลิฟท์ในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง และการอนุรักษ์กฎหมายภายใน  
คณะกรรมการต้านทานเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ เพื่อส่งเสริมและ  
คุ้มครองสิทธิมนุษยชนได้มีการศึกษาเอกสาร จัดประชุมรับฟังความเห็นจากภาคธุรกิจ ภาคเอกชน นักวิชาการ  
และผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน จัดสัมมนาและแลกเปลี่ยนความเห็นโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงานเป็น  
วิทยากร ศึกษาอนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗ ว่าด้วยบริการทางในการคมนาคมและการ  
คุ้มครองลิฟท์ในการรวมตัว และฉบับที่ ๔๘ ว่าด้วยลิฟท์ในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ซึ่งเป็น  
อนุสัญญาหลักที่ใช้ในการศึกษาในเรื่องนี้

## ๖. ข้อมูลประกอบการพิจารณา

๖.๑ อนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗ ว่าด้วยบริการทางในการคมนาคมและการคุ้มครองลิฟท์ในการรวมตัว และฉบับที่ ๔๘ ว่าด้วยลิฟท์ในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง

ส่วนรายการได้มีเน้นๆ ที่จะให้สัดขยายบันอนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗  
และฉบับที่ ๔๘ มาไทยตลอด ซึ่งกระทรวงแรงงานได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และ  
ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ แต่ยังมี  
หลักการบางประการที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา ทั้งนี้ อนุสัญญา ILO ทั้งสองฉบับมีสาระสำคัญ ดังนี้

### ๖.๑.๑ อนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๗ มีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) นายจ้างและคนทำงานทุกคน ไม่ว่าจะเป็นคนทำงานในภาคธุรกิจ หรือเอกชน ไม่ว่า  
จะเป็นแรงงานในระบบบริษัทแรงงานนอกระบบ มีสิทธิที่จะรวมตัวจัดตั้งห้องเรียนเข้าเป็นสมาคมขององค์กรของตน  
เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนได้อย่างอิสระโดยไม่ใช้เป็นตัวของอนุญาตถ่วงหน้าจากหน่วยงานใด

๖) การรวมตัวนี้เป็นไปได้อย่างเสรี ปราศจากความเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากการแสวงค่ายางด้านเชื้อชาติ อาชีพ ศาสนา เศก อาชญากรรม ความคิดเห็นทางการเมือง สีผิว

๗) มีเสรีภาพในการที่จะยกเว้นธรรมนูญข้อบังคับขององค์กรตนเอง และคัดเลือกผู้แทนของตน และการจัดการบริหารองค์กรของตนโดยที่รัฐบาลต้องหลีกเลี่ยงที่จะเข้าไปแทรกแซงหรือเข้ากัดสิทธิ์ดังกล่าว

๘) องค์กรนายจ้างและองค์กรแรงงานมีสิทธิและเสรีภาพที่จะจัดตั้งหรือเข้าร่วมกิจกรรมและเป็นสมาชิกขององค์กรระดับสหพันธ์ หรือลูก รวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศได้

#### ๔.๙.๒ อนุสัญญาองค์กรแรงงานทางการประมง

๑) รัฐต้องคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวจากผลกระทบทำให้ อันเป็นการเลือกปฏิบัติในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การผลกระทบทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมสหภาพแรงงานได้ หรือต้องออกจากการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานหรือการเลิกจ้าง เพราะการเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานหรือ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของสหภาพแรงงาน

๒) รัฐมีหน้าที่ต้องให้ความคุ้มครองแก่องค์กรของนายจ้างและองค์กรแรงงานให้ ปลดปล่อยจากการแทรกแซงกันและกัน

๓) รัฐต้องดำเนินการที่พนักงานบริษัทต่างๆ ให้กู้หน่ายคุ้มครองสิทธิในการ รวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วมสมานฉันท์บังคับใช้ได้จริง

#### ๔.๙.๓ ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ พ.ศ. ....

ผลกระทบแรงงาน ได้รับท่าร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และ ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... โดยได้ปรับปัจจุบันให้สอดคล้อง กับอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ มากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับหลักการอนุสัญญา ILO ทั้งสองฉบับ พบว่ามีบางประเด็นที่ยังไม่สอดคล้องกัน ดังนี้

ตารางที่ ๙ : เปรียบเทียบหลักการของอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ กับร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ....

ประเด็น	หลักการของอนุสัญญา องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘	ร่าง พรบ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ....	ร่าง พรบ. แรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ พ.ศ. ....
๑. ศูนย์สหภาพ ลักษณะสหภาพ บรรจุงานและ กิจกรรมทางสหภาพแรงงาน	อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๒ สนับสนุนและนายจ้างมีสิทธิ จัดตั้งและเข้าร่วมในองค์กรที่ตนเลือก โดยไม่ต้องได้รับอนุญาตล่วงหน้า	- เชิญชวนเข้าร่วม “อุปกรณ์ หมายความว่า ผู้ซึ่งประกอบการทำางาน ให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง” หากให้ผู้ประกอบอาชีวิศวกรรม ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ไม่อนุญาติทางการ	-
๒. หลักเกณฑ์ กิจกรรมสหภาพแรงงาน และ กิจกรรมทางสหภาพแรงงาน	อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๓ เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องลดเว้นจาก การแทรกแซงใหญ่ หรือขัดขวาง การบริหารงาน การดำเนิน กิจกรรมขององค์กรคนงาน	บังคับกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ แทรกแซงองค์กรของนายจ้างและ ของคนทำงาน ดังนี้ - การจัดตั้งสมาคมนายจ้าง สถาบันแรงงาน สหพันธ์นายจ้าง	บังคับกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ แทรกแซงองค์กรของนายจ้าง และของคนทำงาน ดังนี้ - การจัดตั้งสหภาพแรงงาน สหพันธ์แรงงาน ให้ยื่นสำเนาอธิบดี

ประเด็น	หลักการของบุคคลญา ณ์การแรงงานระหว่าง ประเทศ ฉบับที่ ๔๗ และฉบับที่ ๘๙	ร่าง พรบ. แรงงานสัมพันธ์ ฯลฯ ....	ร่าง พรบ. แรงงานวัสดุวิสาหกิจ สัมพันธ์ พศ ...
		<p>บทพันธ์แรงงาน สภาองค์การ นายจ้าง และสภาองค์การลูกจ้าง ให้ยื่นคำรับรองต่ออธิบดี (ร่างมาตรา ๕๕, ๕๖, ๕๗, ๕๘, ๕๙, ๕๙, ๕๙ ถึง ๕๙, ๑๐๙, ๑๑๐, ๑๑๑, ๑๑๒, ๑๑๓) แต่ยัง มีข้อดอนที่คล้ายกับการขอต ทะเบียน</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- อธิบดีหรือผู้ช่วยอธิบดีอนบหมาย มีอำนาจ (๑) เข้าไปในสำนักงาน ของสหภาพแรงงานในเวลาทำการ (๒) ให้กรรมการ พนักงาน หรือ ลูกจ้างของสหภาพแรงงาน ส่งหรือ<sup>และ</sup>แสดงเอกสารหรือบัญชีของสหภาพ แรงงานเพื่อประกอบการพิจารณา กรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น (ร่างมาตรา ๑๐๙)</li> <li>- อธิบดีมีอำนาจสั่งให้กรรมการ หรือคณะกรรมการของสมาคม นายจ้างหรือสหภาพแรงงานออก จากตำแหน่งได้ เมื่อปรากฏว่า (๑) กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงาน ตามหน้าที่ของหนังงานประ同胞 ซึ่งพิพากษา ผู้ซึ่ขาดชื่อพิพากษาของ หรือคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (๒) ดำเนินกิจกรรมไม่ถูกต้องความ รักภูประสงค์ของสมาคมนายจ้าง อันเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรืออาจจะ เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย (๓) ให้หรืออันยอมให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ กรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของ สมาคมนายจ้าง/สหภาพแรงงาน (ร่างมาตรา ๗๙ และ ๑๐๙)</li> </ul>	<p>ใบสำคัญรับรองการจดตั้งต่อ อธิบดีตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และให้มีหนังสือแจ้งอธิบดี (ร่างมาตรา ๕๕, ๕๖, ๕๗)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- อธิบดีหรือพนักงานเข้าหน้าที่ ผู้ช่วยอธิบดีอนบหมายมีอำนาจใน การสั่งให้นายจ้าง กรรมการ หรือ<sup>และ</sup> สมาชิกของสหภาพแรงงาน กระทำการหรือด้วยการทำกราดๆ และให้มีอำนาจ (๑) เข้าไปใน วัสดุวิสาหกิจหรือสำนักงานของ สหภาพแรงงานในเวลาทำการ (๒) ให้ฝ่ายนายจ้าง กรรมการ สหภาพแรงงาน อนุกรรมการ สหภาพแรงงานหรือเจ้าหน้าที่ ของสหภาพแรงงาน ส่งหรือ<sup>และ</sup>แสดงเอกสารหรือบัญชีของ สหภาพเพื่อประกอบการ พิจารณากรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น (ร่างมาตรา ๕๙)</li> <li>- อธิบดีมีอำนาจสั่งให้กรรมการ ฯ ภาค ๔ แรงงาน หรือ<sup>และ</sup> คณะกรรมการแรงงานออกจาก ตำแหน่งได้ เมื่อ (๑) กระทำการ อันมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็น<sup>และ</sup> การขัดขวางการปฏิบัติงานตาม หน้าที่ของคณะกรรมการ กฎหมายบุกรรมการ อธิบดี หรือ<sup>และ</sup> พนักงานเจ้าหน้าที่ (๒) ฝ่าฝืน มาตรา ๕๙ (๑) (๒) ฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ช่วยอธิบดี อนบหมายตามมาตรา ๕๙ (๑) ดำเนินการไม่ถูกต้องตาม รักภูประสงค์ของสหภาพแรงงาน อันเป็นการขัดต่อกฎหมาย หรือ<sup>และ</sup> ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรม อันดีของประชาชน หรืออาจเป็น<sup>และ</sup> ภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย</li> </ul>

ประเด็น	หลักการของอนุสัญญา องค์การแรงงานระหว่าง ประเทศ ฉบับที่ ๔๗ และฉบับที่ ๘๘	ร่าง พรบ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ....	ร่าง พรบ. แรงงานรัฐวิสาหกิจ สัมพันธ์ พ.ศ. ....
			(๑) ให้หน่วยอินบอนได้ผู้ดูแล ซึ่งมีอำนาจการสหภาพแรงงาน เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของสหภาพ แรงงาน (ร่างมาตรา ๔๙)
๙. สิทธิ์ ก า ร ร า น ต ว า เป น ส ห ห น ท ร ส น ภ ั น ท ร	อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๕ องค์กรของนายจ้าง และของ คนท่างาน มีสิทธิ์ถือตั้งและ เข้าร่วมสหพันธ์และลามาหันธ์ สหพันธ์และสนาฟันธ์ มิสิทธิ์เข้าเป็นภาคีองค์การ ระหว่างประเทศของนายจ้าง และของคนท่างาน อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๖๙ รัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาห องค์การระหว่างประเทศ ซึ่ง อนุสัญญาฉบับนี้มิผลให้บังคับ ต้องดำเนินการให้มาร่วม ทั้งปวงที่เข้าเป็นสหภาพแรงงาน หรือรับรองว่า คนท่างานและ นายจ้างสามารถใช้สิทธิ์ใน กระบวนการตัวกันได้อย่างเสรี	- ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ สหภาพแรงงานเอกสารกับสหภาพ แรงงานรัฐวิสาหกิจรวมตัวเป็น สหพันธ์แรงงานและสภากองค์การ ถูกจ้าง	- สหพันธ์แรงงาน (ไม่รวม สหภาพแรงงาน) อาจเข้าเป็น <sup>1</sup> สมาคมองค์กรสหภาพจ้างตาม กฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ (ร่างมาตรา ๔๙)  - ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์ แรงงานสามารถรักษาตั้งสหภาพ องค์กรสหจัมได้เอง  - ไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ สหภาพแรงงานเอกสารกับ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ รวมกันเป็นสหพันธ์แรงงานและ สภากองค์กรสหจัมได้
๔. หลักเกณฑ์ เที่ยวกับสิทธิ์นิต หยุดงานและ กติกาการเจรจา โดยสัมพันธ์	อนุสัญญาฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๔๙ ใช้มาตรการที่จำเป็นและ เหมาะสมเพื่อรับรองสิทธิ์ใน กระบวนการตัวกันอย่างเสรี อนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ ข้อ ๕ มาตรการต่างๆ ที่ดำเนินการ ต้องเหมาะสมกับเงื่อนไข แห่งชาติความจำเป็นเพื่อ สนับสนุนและส่งเสริมให้มีการ พัฒนาและสามารถใช้ประโยชน์ได้ อย่างเต็มที่ โดยกติกาการ เจรจาโดยสัมพันธ์ระหว่าง นายจ้างหรือองค์การของ นายจ้าง และองค์กรของ คนท่างาน เพื่อให้ได้ข้อกำหนด ของข้อตกลงและเงื่อนไขการ จ้างงานด้วยข้อตกลงร่วม เดียวกับสหภาพการจ้าง	- ในการมีให้รัฐมนตรีเห็นว่าการนิ่ง งานหรือการนัดหยุดงานนั้น อาจ ทำให้เกิดความเสียหายแก่ เศรษฐกิจของประเทศไทย หรืออาจ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อ <sup>2</sup> ความนิ่งของประเทศไทย หรืออาจ ขัดต่อความสงบเรียบร้อยของ ประเทศไทย ให้รัฐมนตรียื่นคำร้อง <sup>3</sup> ให้คณะกรรมการดำเนินการข้าต ข้อติดไฟแรงงาน ดำเนินการของ คณะกรรมการให้เป็นที่สุภาพ ฝ่ายที่ ปฏิจ嫌และฝ่ายที่นัดหยุดงานต้อง <sup>4</sup> ปฏิบัติตาม	- เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติ แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ....

ประเด็น	ผลลัพธ์ของการของอนุสัญญา องค์การแรงงานระหว่าง ประเทศ ฉบับที่ ๙๘ และฉบับที่ ๑๔	ร่าง พรบ. แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ....	ร่าง พรบ. แรงงานรัฐวิสาหกิจ ฉบับที่ ๙๘
๔. การศูนย์กลาง สู่อีกตึ่งของภาค แรงงานและภาระ รวมหัวหน้อรอง	อนุสัญญา ฉบับที่ ๙๘ ข้อ ๑ กำหนดงานต้องได้รับการ คุ้มครองจากการกระทำอัน เป็นการเลือกปฏิบัติในการ จ้างงานเพื่อเป็นการผลด้าน <sup>๑</sup> สภาพ เป็น ภาระเดียวให้กับ การจ้างงานต้องไม่เข้าร่วม <sup>๒</sup> สภาพเดียวกัน และไม่ออก จากงาน หรือมีอคติต่อ <sup>๓</sup> คนทำงานโดยอ้างเหตุผลใดๆ <sup>๔</sup> การเป็นสมาชิกหรือเข้าร่วม <sup>๕</sup> กิจกรรมของสภาพแรงงาน	- ร่างมาตรฐาน ๑๔ มีบทบัญญัติ คุ้มครองกรรมการอุปถัังในการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการอุปถััง <sup>๖</sup> จากการถูกแทรกแซงของนายจ้าง <sup>๗</sup> เช่น เสิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษ หรืออื่นๆ อันอาจเป็นผลให้ <sup>๘</sup> กรรมการอุปถัังไม่สามารถทำงาน <sup>๙</sup> อยู่ต่อไปได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาต <sup>๑๐</sup> จากนายจ้างงาน แต่ไม่มี <sup>๑๑</sup> บทบัญญัติ เช่นนี้ให้คุ้มครอง <sup>๑๒</sup> กรรมการสภาพแรงงาน	-

#### ๔.๓ การรับฟังความเห็นจากภาครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน

คณะกรรมการด้านเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎ เพื่อ<sup>๑</sup>  
ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้รับฟังข้อมูลและความเห็นเรื่องการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงาน<sup>๒</sup>  
ระหว่างประเทศตั้งแต่ล่า จำกภาคครัฐ ภาคเอกชน นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน ทั้งหมด ๔ ครั้ง ตั้งนี้  
ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๘ ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์<sup>๓</sup>  
๒๕๕๙ และครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๙ มีสาระสำคัญโดยสรุปดังนี้<sup>๔</sup>

##### ๔.๓.๑ การรับฟังความเห็นจากภาครัฐ

###### ๑) ผู้แทนของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

๑.๑) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้เตรียมการรองรับการเข้าเป็นภาคี<sup>๕</sup>  
อนุสัญญาห้องส่องฉบับ โดยดำเนินการควบคู่กับการแก้ไขกฎหมายภายในสองฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติ<sup>๖</sup>  
แรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้อยู่ด้วยตาม<sup>๗</sup>  
อนุสัญญานี้<sup>๘</sup>

###### ๑.๒) ปี ๒๕๕๙ คณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ มีนายกรัฐมนตรี

ได้อุบมีติหลักการร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจ<sup>๙</sup>  
สัมพันธ์ พ.ศ. .... พร้อมกับอนุมัติการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๙๘ และ<sup>๑๐</sup>  
ฉบับที่ ๑๔ และเสนอเรื่องการเข้าเป็นภาคีไปยังรัฐสภาเพื่อเห็นชอบแล้วขอถอนเรื่องในภายหลัง<sup>๑๑</sup>  
และปี ๒๕๖๐ รัฐบาลทรงทราบถึงลักษณ์ จินวัตร มีมติเห็นชอบเรื่องการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ๑๐ ทั้งสองฉบับ<sup>๑๒</sup>  
ตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ และนำเสนอรัฐสภา ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศเห็นควรให้แก้ไขกฎหมายก่อน<sup>๑๓</sup>  
ด้วยมีการอุบสภากลุ่มแทนราษฎรในปี ๒๕๖๐ และมีรัฐประหารในปี ๒๕๖๒ การเสนอเรื่องการเข้าเป็นภาคีจึง<sup>๑๔</sup>  
เป็นอันระงับไว้ ในปี ๒๕๖๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีก้าได้ตรวจสอบพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ แล้วเสร็จ<sup>๑๕</sup>  
ปี ๒๕๖๕ กระทรวงแรงงานได้เสนอชื่องพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับต่อกองぞรัฐวิสาหกิจเพื่อพิจารณาอนุมัติก่อน

เพื่อผลการนับถ่ายผู้ติดเชื้อ (สนช.) ที่จารชนต่อไป ปัจจุบันร่างพระราชบัญญัติห้ามส่องไฟเสนอไปรังสี เดชาอิการคณะรัฐมนตรี แต่คณะกรรมการประกาศปฏิรูปกฎหมายมีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี และนายชาติ ศลوبุญ คณะกรรมการสามารถอันที่แรงงานไทยได้เป็นหนังสือต่อสำนักนายกรัฐมนตรี ขอให้ชะลอเรื่องนี้ไว้ก่อน

๑.๓) หลักการตามอนุสัญญา ILO ที่ง ๒ ฉบับ การรวมตัวของคนทำงาน ในรูปของสมาคม สมาคม ลูกการณ์ ขมรน จะมีกฎหมายรองรับหรือไม่มีก็ได้ มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหาและคุ้มครองประโยชน์เกี่ยวกับสภาพการทำงาน แสงส่องสว่างความสัมพันธ์อันตระหน่าวางนายจ้าง ลูกจ้าง ระหว่างองค์กร เพื่อส่งเสริมการศึกษาและฝึกอบรมแรงงานสัมพันธ์ในการรวมตัวของคนทำงานชั้นดี โดยห้ามรัฐเข้าไปจำกัดสิทธิการรวมตัวของคนทำงาน เว้นแต่ที่บัญญัติในรัฐธรรมบัญญัติออกกฎหมายซึ่งต้องกระทำให้ที่จำเป็น และต้องไม่กระหนบลึงสาระสำคัญแห่งสิทธิการรวมตัว

๑.๔) สำหรับความเห็นต่อกฎหมายและร่างกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ มีดังนี้

๑.๔.๑) พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชบัญญัติ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ เป็นการจัดระบบการรวมตัวเป็นองค์กรลูกจ้างและนายจ้างให้เป็นรูปแบบเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เนื่อรัฐฯความสงบเรียบร้อยหรือศักดิ์ธรรมอันดีของประชาชน ไม่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมบัญญัติและไม่ถือเป็นการแทรกแซงของรัฐตามอนุสัญญา ILO คุณทักษิณและลูกจ้างสามารถรวมตัวกันในรูปแบบอื่นได้ตามหลักที่วางของสิทธิการรวมตัวของคนทำงานและของประชาชน ซึ่งรัฐก็สามารถมีมาตรการ นโยบาย แนวปฏิบัติ เพื่อเป็นการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิ เป็นการเฉพาะอีกด้วยหากได้

๑.๔.๒) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๒ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๙ ให้อ่านจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมีอำนาจ (๑) เข้าไปในสำนักงานของหน่วยงาน ในการดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของหน่วยงาน (๒) ให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยงาน ส่งหรือแสดงเอกสารหรือบัญชี ของหน่วยงานเพื่อประกอบการพิจารณากรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น (๓) สอบถามบุคคลในข้อ (๒) หรือเรียกบุคคลถักทั้งกล่าวมาเพื่อสอบถามหรือให้ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความชอบด้วยเจตนาดี ทางการดำเนินกิจการของหน่วยงาน (สิทธิอธิบดีระบบบริหารงานและกิจกรรม) อาจจะสูญเสียอนุสันต์ความชอบด้วยเจตนาดี แต่ถ้าได้จัดให้สำนักงานของหน่วยงานมีการร้องเรียน

๑.๔.๓) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๒ และ มาตรา ๑๐๔ ตัดขั้นตอนการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีออก โดยให้มีสิทธิ์นำคดีไปสู่ศาลแพน เผรายต้องการลดการแทรกแซงทางการเมือง และให้ศาลซึ่งเป็นกลางในการยุติธรรมเป็นผู้ตัดสินข้อหา

นอกจากนี้ ร่างกฎหมายนี้ยังไม่เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือหน่วยงาน แรงงานจัดตั้งสหภาพงานหรือสหพันธ์ แรงงานจัดตั้งสหภาพคุ้มครองได้ การนัดหยุดงานหรือปิดงานอาจทำได้ แต่ในกิจการที่เป็นการบริการสาธารณะที่สำคัญ ซึ่งการนัดหยุดงานหรือปิดงานเกิดผลกระทบอย่างกว้าง รัฐฯจะคงมีอำนาจควบคุมเพื่อความสงบเรียบร้อย ส่วนการจดทะเบียนการจัดตั้งสหภาพแรงงาน ร่างกฎหมายห้ามงบบ้านเดียวกันแล้ว มีเพียงการรับแจ้งการจัดตั้ง แต่ยังคงมีการกำหนดตู้รูปแบบในการแจ้ง หลักเกณฑ์ต่างๆ เพื่อให้เป็นนิติบุคคล

## ๒) ผู้แทนของกรรมการจัดตัวงาน

ประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายภายในให้เสรีจก่อนเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ห้ามงบบ้านเดียวกัน ไม่จำกัดให้เป็นภาคีแล้ว แต่ไม่อาจแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดรับกับอนุสัญญาได้ ประเทศไทยจะได้รับความเสียหาย นอกจานนี้ อาจมีปัญหาด้านความมั่นคงยั่งยืนเนื่องจากแรงงานข้ามชาติตัวอย่างเดียว ซึ่งตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ แรงงานข้ามชาติไม่สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงาน แต่ตามร่างพระราชบัญญัติ ห้ามงบบ้านเดียวกันมีข้อกำหนดให้ผู้มีสัญชาติไทยจัดตั้งสหภาพแรงงาน หากให้แรงงานข้ามชาติจัดตั้งสหภาพ

รายงานนี้ได้ควรอยู่ภายใต้เงื่อนไข ๑ ประการ คือ ต้องเข้ามีของถูกกฎหมาย มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักร และต้องมีการจ้างงานที่ถูกต้องตามกฎหมายหรือได้รับใบอนุญาตทำงาน

#### ๓) ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขณะนี้ได้ตรวจสอบแก่ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งตามร่างกฎหมายได้ยกเลิกเงื่อนไขว่าให้ผู้มีสัญชาติไทยจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ ออกไปแล้ว สำนักงานจะเข้าเป็นภาคีก่อนหนึ่งจะแก้ไขกฎหมาย ภายในก่อนนี้ ที่ผ่านมาประเทศไทยดำเนินการทั้งสองแนวทางขึ้นอยู่กับผลกระทบหรือผลประโยชน์ของประเทศ นอกจานนี้ หลังจากเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ประเทศไทยมีรายละเอียดมา ๒ ปี ในการดำเนินการให้สถาบันลังความอนุสัญญา

#### ๔) ผู้แทนของสำนักงานอัยการสูงสุด

เห็นด้วยกับการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา เพื่อจากจะผลักดันให้แก้ไขกฎหมาย เพื่อให้มีการรับรองและคุ้มครองสิทธิของประชาชนมากขึ้น สำนักงานที่ว่าหากเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา แล้ว ไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ซึ่งอาจได้รับผลกระทบนั้น เห็นว่า การได้รับผลกระทบมักจะเกิดจากการที่ไม่สามารถปั้งศีบไปกฎหมายที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ มิใช่เป็นเพราไม่ปฏิบัติตามอนุสัญญาที่เข้าเป็นภาคี การที่ประเทศไทยกำกับดูแลเพื่อให้แรงงานเข้ามายังต้องพิสูจน์สัญชาติทั้งที่มีใบอนุญาตทำงานแล้ว เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการคอยรับขัน แรงงานเหล่านี้จะถูกนายหน้าเรียกว่าเจ้า หากแรงงานได้รับอนุญาตเข้ามาทำงานเรียบร้อยแล้ว พวคนี้จะอยู่ในกลุ่มที่มีสิทธิ์ดึงสหภาพแรงงานได้ สำหรับแรงงานนอกรอบบ้าน กระทรวงแรงงานควรหาทางจัดให้เข้าระบบทั้งหมด โดยอาจใช้วิธีการท้าข้อพอกลงความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลของประเทศไทยเพื่อบ้าน

สำหรับสิทธิการรวมตัวเป็นสหภาพของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนไม่ควรกำหนดให้เฉพาะข้าราชการพลเรือนเท่านั้น ควรรวมถึงข้าราชการประเภทอื่นซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากด้วย

#### ๕) ผู้แทนของสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ

ในปี ๒๕๔๖ กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้เสนอคณารถยนต์ (รัฐบาลสหกรณ์สหกรณ์ ชินวัตร) อนุมัติการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา LO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๙๙ แต่เนื่องจากมีหน่วยงานที่ไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอตั้งแต่ ๕ แห่ง คือ กระทรวงการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ รองนายกรัฐมนตรีที่ดูแลสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีในขณะนั้นจึงได้สั่งการให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ไปจัดประชุมหารือกับสำนาราชการตั้งก่อสำนักสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ไปจัดประชุมหารือกับสำนาราชการตั้งก่อสำนักสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ชั้นได้จัดประชุมเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ที่ ๕ หน่วยงานยังยืนยันความเห็นเดิม ขบวน (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๖) ร่างกฎหมายแรงงานสัมพันธ์สองฉบับอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงควรแก้ไขกฎหมายโดยภายในให้เสร็จก่อน

อย่างไรก็ตาม หากกระทรวงแรงงานยืนยันว่าการเสนอคณารถยนต์ความสงบแห่งชาติในขณะนี้ ให้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว ก็ควรระบุว่าครอบคลุมถูกจ้าง คนทำงานกลุ่มใด เช่น แรงงานที่มีสัญชาติไทยซึ่งสำนักงานฯ ไม่มีข้อห้ามซึ่ง หรือแรงงานเข้ามายังต้องส่วนราชการ ซึ่งสำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ มีข้อห้ามไว้ แรงงานประเภทลังแบบได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ แรงงานเข้ามายังต้องส่วนราชการ ๑๐๑ พระราชนูญญัติคณเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้รับการลงทะเบียนและใบอนุญาตทำงานเข้าคราวปีต่อปี และกลุ่มแรงงานตามด้วยเช่นเดียวกัน ได้แก่ ประเภทเข้าไปเยือนกัลบ และแรงงานไป-กลับ ซึ่งสามารถอยู่ในไทยได้

๗ วัน เนื่องจากขณะนี้ยังไม่มีระบบบริหารจัดการที่จะสูญเสียความคุ้มครองให้สิทธิ์สหภาพแรงงานของนแรงงาน  
ข้ามชาติซึ่งมืออยู่เป็นล้านคน

๖) ผู้แทนของกระทรวงพาณิชย์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ  
และสังคมแห่งชาติ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เห็นด้วยกับการแก้ไขกฎหมายภายในให้รองรับอนุสัญญาไว้ก่อน

๗) ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการปัตติรูปกฎหมาย

ขณะนี้ (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๘) คณะกรรมการปัตติรูปกฎหมายอยู่ระหว่าง  
การศึกษาและดำเนินการปรับปรุงร่างกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ โดยยึดตามแนวโน้มบุสัญญาทั้งสองฉบับ โดย  
มีการยกเว้นประมวลกฎหมายแรงงานขึ้นใหม่

๘) ผู้แทนของกรมการปกครอง

การเข้าเป็นภาคีก่อนหรือการจะแก้ไขกฎหมายภายในก่อนนี้ ที่ผ่านมาประเทศไทย  
ใช้ทั้ง ๒ แนวทาง สำหรับการเข้าเป็นภาคีทั้ง ๒ ฉบับนี้ ควรจะต้องพิจารณาในรายละเอียดว่ามีข้อกำหนดใด  
ต้องมีกฎหมายภายในรองรับก่อนหรือไม่ ประการใด

๙) ผู้แทนของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

แรงงานข้ามชาติ ๓ สัญชาติ ที่ผ่านเรื่องการพิสูจน์สัญชาติแล้วแต่บ้างไม่น้อยอนุญาต  
ทำงาน หรือแรงงานข้ามชาติแบบเข้าไปเยือนกลับ ไม่สมควรให้สามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้ เนื่องจากอาจมี  
ระยะเวลาทำงานสั้น การรวมตัวเป็นสหภาพแรงงาน อาจเกิดปัญหาได้

๑๐) ผู้แทนของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อจัดทำ  
กฎหมายให้ข้าราชการสามารถดึงสหภาพแรงงานได้ โดยกำหนดให้เฉพาะข้าราชการพลเรือนสามัญเท่านั้น  
ไม่รวมเจ้าหน้าที่รัฐประเภทอื่น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีมากกว่าเจ้าหน้าที่รอง  
โดยเป็นข้อห้ามไว้ชัดเจนว่า การบังคับบัญชาที่กระทบต่อประสิทธิภาพของการบริหารราชการแผ่นดิน  
นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนสหภาพได้ทันที

๑๑) กระบวนการต่างประเทศ\* ได้ให้ความเห็น ดังนี้

กระบวนการต่างประเทศไม่มีข้อขัดข้องต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ทั้งสองฉบับ  
ทั้งนี้ กระบวนการเข้าเป็นภาคีสนับสนุนสัญญาระหว่างประเทศควรมีกฎหมายภายในรองรับก่อน อนึ่ง เนื่องจาก  
อนุสัญญา เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรฐาน ๒๑ วรรคสองของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว)  
ทุกแห่งกรุง ๒๕๕๘ ซึ่งต้องขอพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา ดังนั้น การเข้าเป็นภาคี  
อนุสัญญา นี้จะต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติตัวอย่าง

#### ๔.๓.๒ การรับฟังความเห็นจากภาคเอกชน

๑) ผู้แทนของสภาองค์กรนายจ้างแห่งประเทศไทย สถาบันการค้าไทย (สมาคม  
อาหารเชื้อเพลิง) และสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยควรแก้ไขกฎหมายภายในก่อนเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาฯ ด้าน  
ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ....  
ที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการการกฤษฎีกาอย่างรองรับอนุสัญญาทั้งสองฉบับไม่ครบถ้วน  
ถูกจ้างที่มีสิทธิตามอนุสัญญาการเป็นแรงงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย การให้แรงงานข้ามชาติได้รับการคุ้มครอง  
ตามอนุสัญญา ILO และกฎหมายภายในที่กำลังแก้ไขควรพิจารณาให้รอบค้าน

\* หนังสือกระทรวงการต่างประเทศ คำวินิจฉัย ที่ กศ ๑๐๐๒/๙๙๕ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

**๒) ผู้แทนของสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจแห่งประเทศไทย**

การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ก่อน หรือจะแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับอนุสัญญา ก่อน ไม่มีความสำคัญ สิ่งสำคัญคือการดำเนินการให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ปัจจุบันมีกฎหมายหลักฉบับที่มี แนวปฏิบัติด้านแรงงานสัมพันธ์ที่แยกต่างกันระหว่างสูกจ้างและอาชีพ เช่น ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ และสูกจ้างภาคเอกชน และเห็นว่าสูกจ้างภาคเอกชนและสูกจ้างภาครัฐวิสาหกิจ ควรอยู่ภายใต้กฎหมาย แรงงานสัมพันธ์คนละฉบับ

**๓) ผู้แทนของมูลนิธิพิพิธภัณฑ์แรงงานไทย**

เดิมแรงงานภาคเอกชนกับแรงงานภาครัฐวิสาหกิจอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน การจะทำเบียนและ การเจรจาต่อรองใช้กระบวนการเดียวกัน ใช้ระบบศาลเดียวกัน เพียงแต่รัฐวิสาหกิจ มีรัฐบัญญัติเป็นนายจ้าง แต่สูกจ้างภาคเอกชนมีเอกชนเป็นนายจ้าง จึงควรให้แรงงานทั้ง ๒ ประเภทอยู่ภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน และควรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ และ ฉบับที่ ๔๔ ไปก่อนแล้วจึงแก้กฎหมาย ภายใต้

**๔.๓.๓ การรับฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านแรงงาน**

๑) นายบัณฑิตย์ อนชัยเศรษฐุษฐ์ (ผู้แทนมูลนิธิอามร ๙ หงส์พัฒน์) ให้ความเห็น ดังนี้

๑.๑) สำหรับความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศที่ว่าอนุสัญญา ๑๐ ทั้งสองฉบับ อาจเข้าช่วยเป็นหนังสือสัญญาที่ต้องทำความสักเกณฑ์มาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกหกครั้ง ๒๕๔๐ ส่วนตัวเห็นว่า ไม่น่าจะเข้าช่วยเป็นหนังสือสัญญาสักเกณฑ์ นอกจากนี้ ถ้าประเทศไทย เข้าเป็นภาคีก่อนแล้วในกฎหมายก็จะมีเวลาประมาณ ๑ ปี ในกรณีหากต้องมีขั้นตอนการ จดทะเบียนการเข้าเป็นภาคี ข้อดีของการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาของค่าแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๔๔ ได้แก่ หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนในสาระสำคัญของอนุสัญญาและกฎหมาย ที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา มีการแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความเห็นในการแก้ไขกฎหมายซึ่งช่วยให้กฎหมายมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขณะนี้องค์การแรงงานระหว่างประเทศมีสมาชิกมากกว่า ๑๘๐ ประเทศ มี ๑๕๐ ประเทศรับรองอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ และมี ๑๖๓ ประเทศรับรองอนุสัญญา ฉบับที่ ๔๔ ประเทศไทย ไม่เขียนที่ปัจจุบัน ไม่รับรองทั้งอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ และ ๔๔ คือ ประเทศไทย บรรจุใน ลาว เวียดนาม ผลประโยชน์ของการไม่ทำตามอนุสัญญาทั้งสองฉบับ คือ การไม่ถูกเชิญเข้าร่วมกิจกรรมขององค์การแรงงาน ระหว่างประเทศ

๑.๒) มีข้อสังauważว่า คนทำงานในอนุสัญญาทั้งสองฉบับใช้คำว่า "workers" ขณะที่ ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ ท.ก. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ท.ศ. .... ทั้งสองฉบับ ใช้คำว่า "สูกจ้าง" ซึ่งมีความหมายแตกต่าง คำว่า "คนทำงาน" อันจะรวมถึงคนทำงานทุกประเภท ได้แก่ สูรับจ้างมาทำที่บ้าน ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยไม่เน้นนายจ้างหรือหน่วยงานเจ้าสังกัด แต่เน้น ความสามารถในการทำงาน และจะมีกฎหมายแรงงานของคนทำงานแต่ละประเทศแยกจากกันก็ได้ และต้อง ไม่จำกัดเสรีภาพในการรวมตัวของคนทำงานตั้งกตัววัวตัวใหญ่ๆ อยู่ภายใต้กฎหมายคนละฉบับอย่าง คนทำงานในสถาบันการเงิน เช่น ธนาคารไม่ว่าจะเป็นภาคเอกชนหรือรัฐวิสาหกิจ ที่ควรรวมตัวกันจัดตั้ง สถาบันแรงงานได้ จึงต้องมีอนุสัญญาที่ต้องแก้ไขกฎหมาย ที่เสนอโดยส่วนราชการจะดำเนินถึงความ สะดวกในการทำงานของคนมากกว่าการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวที่สอดคล้องตามมาตรฐาน ระหว่างประเทศหรืออนุสัญญา ทั้งนี้ อนุสัญญาฯ ได้รับรองว่า คนทำงานต้องสามารถรวมตัวกันไม่ว่าจะมี ความต่างกันด้านอาชีพ เทศ เชื้อชาติ สัญชาติ

๑.๓) แบบแผนของการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ที่ผ่านมา กระทรวงแรงงานใช้การแก้กฎหมายภายในแล้วจึงเข้าเป็นภาคี โดยกระทรวงแรงงานจะเชิญองค์การเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ความเห็น และการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาแรงงานส่วนใหญ่เกิดขึ้นในรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง โดยหลักการเมื่อรัฐภาคีเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับใด รวมถึงฉบับที่ ๘๙ และฉบับที่ ๔๕ รัฐภาคีซึ่งในที่นี้คือ ประเทศไทยจะมีระยะเวลา ๑ ปี สำหรับปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและแนวทางปฏิบัติภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญานี้ ระหว่างระยะเวลาดังกล่าว ประเทศไทยสามารถขอคำปรึกษาหรือคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญขององค์กรแรงงานระหว่างประเทศได้ ซึ่งเห็นว่าควรที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ก่อนแล้วจึงตั้งคณะกรรมการเพื่อแก้กฎหมาย โดยคณะกรรมการจะมีหน้าที่ในการสำรวจกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญา นอกจากนี้ เห็นว่ากฎหมายแรงงานสืบทอด เกี่ยวข้องกับส่วนราชการอื่นด้วยไม่ใช่ของกระทรวงแรงงาน จึงไม่ควรให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามกฎหมายนี้

๑.๔) ในอนุสัญญา ILO ที่สองฉบับ หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดบริการสาธารณสุขวิสาหกิจและเอกชน ส่วนประเทศไทยจะหมายถึงรัฐวิสาหกิจ ซึ่งไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ก่อตั้งคือ บริการสาธารณสุขของไทยก็จัดโดยเอกชน และรัฐวิสาหกิจบางแห่งก็ไม่ได้จัดบริการสาธารณสุข เมื่อมีการนัดหยุดงานในหน่วยงานที่จัดบริการสาธารณสุข กฎหมายบางประเทศกำหนดให้ฝ่ายที่นัดหยุดงานต้องจัดให้มีบริการขั้นต่ำทดแทน ด้วยย่างเข่น ประเทศไทยเริ่งเหตุ ได้ออกกฎหมายกำหนดให้ก่อน การนัดหยุดงานในบริการขนส่งสาธารณะท้องถิ่นมีการแจ้งให้ผู้ใช้บริการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ ล่วงหน้าอย่างน้อย ๕๕ ชั่วโมง เพื่อจะให้ผู้ใช้บริการเตรียมไปใช้การเดินทางในทางอื่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้เตรียมการแก้ปัญหาล่วงหน้า ระหว่างนั้นให้มีกลไกเจรจาต่อรอง

๑.๕) สำหรับการห้ามนัดหยุดงานโดยประเทศกำหนดให้ใช้เฉพาะในกิจการที่เป็นการบริการสาธารณสุขที่เกี่ยวกับชีวิตและสุขภาพของประชาชนอย่างแท้จริง เช่น กิจการสถานพยาบาล กิจการไฟฟ้า กิจการประปา กิจการที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณูปโภค แต่ต้องมีกลไกให้นัดหยุดงานในรัฐวิสาหกิจและให้มีกลไกเจรจาต่อรอง ส่วนกฎหมายแรงงานของประเทศไทยบัญญัติ ห้ามการนัดหยุดงานในรัฐวิสาหกิจและให้มีกลไกเจรจาต่อรอง

๑.๖) อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๔๕ ข้อ ๕ กำหนดว่า ขอบเขตที่เป็นหลักประกันตามอนุสัญญานี้ ในการใช้บังคับกับกองกำลังทหารและตำรวจต้องกำหนดให้ไว้ในกฎหมายหรือข้อบังคับ ทหารและตำรวจในที่นี้หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่สนับสนุนในการศุลกากรและรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศไทยหรือสังคม (ผู้ดีอิอาวู) ไม่รวมเจ้าหน้าที่หรือตำรวจอื่น โดยหลักการเข้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่ดีอิอาวู ข้าราชการ มีสิทธิในการรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรอง ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารที่ดีอิอาวู รัฐต้องจัดให้มีคณะกรรมการพิจารณาข้อเรียกร้องตั้งกล่าวซึ่งต้องมีความเป็นอิสระในการวินิจฉัยข้อเรียกร้อง

๑.๗) ส่วนข้อกังวลว่าแรงงานข้ามชาติจะมีสิทธิในการเข้าออกที่ดูเหมือนอย่างไร ไม่ใช้ข้อจำกัดตามอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๙ หรือฉบับที่ ๔๕ แต่อนุสัญญา จะเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับเสรีภาพในการรวมตัวและการเจรจาต่อรองร่วม

๑.๘) ในเรื่องการขาดตอน ควรจะเปลี่ยนเป็นการลดลง โดยอาจจะกำหนดให้ลดลง ๐.๕% ที่ได้จากการจดแจ้ง ซึ่งต้องเปลี่ยนกรอบความต้องการควบคุมเป็นการส่งเสริม ส่วนข้อกำหนดเรื่องสัญชาติของคนทำงานต้องกำหนดให้แรงงานไม่ใช่สัญชาติใด มีสิทธิในการรวมตัว เหตุระเบิดสิ่งก่อระเบิด ที่น้ำท่วม หากเป็นคนทำงานต้องมีสิทธิในการรวมตัว

๒) นายชาติ ถอยสูง (คณะกรรมการสมานฉันท์แรงงานไทย) ให้ความเห็น ดังนี้

๒.๑) กระทรวงแรงงาน (กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน) ให้พิจารณาผลักดันในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) ฉบับที่ ๘๙ และฉบับที่ ๔๕ โดยจัดให้มี

การรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้มีรายงาน นายจ้าง ผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการมาเป็นรายชื่อสู่สุดท้ายว่า จะประมวลเป็นข้อมูลเสนอต่อคณะกรรมการบริษัทฯ โดยคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ นอกจากนี้ ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสำนักงานเมืองไทยประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๗ ได้แสดงถึงประเทศไทยจาก Tier ๒ เป็นระดับ Tier ๓ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากผู้แทนประเทศไทยออกเสียงไม่เห็นด้วยกับส่วนเสริมของอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่าด้วยแรงงานบังคับ พ.ศ. ๒๕๗๐ (พ.ศ. ๑๙๓๐) (ฉบับที่ ๒๔) ในการประชุมแรงงานระหว่างประเทศ สมัยที่ ๑๐๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ทำให้ สหอิทธิป्रบากฎหมายได้มาจากการระบบสหอิทธิปิเศษทางภาษีคุลการเป็นการทั่วไป (Generalized System of Preferences : GSP) จากสหภาพใหญ่ในภูมิภาคเอเชียและโอเชียเนีย ให้แจ้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศว่า จะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับ โดยรองแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ก่อน

๒.๖) อายุ่งไร้ตาม โดยที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่ก่อตั้งองค์การแรงงานระหว่างประเทศแต่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสักจำนวน ๓ ฉบับ จาก ๘ ฉบับ ซึ่ง ๒ ใน ๓ อนุสัญญานี้ที่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคี คือ อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๙ องค์การต้านแรงงานจึงเห็นว่า ประเทศไทยควรเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับก่อน โดยไม่จำต้องมีข้อสงวนหรือถ้อยคำลง อันจะเป็นการรับรองและไว้วางใจในการสมความและคุ้มครองสหอิทธิ์ในการรวมตัว การร่วมกันเจรจาต่อรองของคนทำงาน โดยไม่ต้องรอแก้กฎหมายภายในเมื่อเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับแล้ว จะมีเวลาอีก ๑ ปี ในการแก้กฎหมาย

๒.๗) ส่วนข้อกังวลอันเป็นจากการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๘ และ ฉบับที่ ๘๙ ว่าจะเปิดโอกาสให้มีการสมความตัวและร่วมกันเจรจาต่อรองของกลุ่มต่างๆ นั้น มีความเห็นดังนี้

๒.๗.๑) การเปิดโอกาสให้ หน่วย สำนักงานใช้สหอิทธิ์ในการรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรองตามอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๘ นั้น เห็นว่า กรณีข้าราชการ ข้อ ๒ กำหนดว่า อนุสัญญานี้ ไม่ใช้บังคับกับข้าราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารของรัฐ และกรณีที่หน่วยและสำนักงาน ข้อ ๕ ข้อบัญญัติ ระบุว่า การใช้บังคับกับกองกำลังทหารและตำรวจต้องกำหนดค่าว่าในกฎหมาย ทำให้ข้าราชการ หน่วย และตำรวจบางกลุ่มน้ำอาจรวมตัวหยุดงานได้

๒.๗.๒) การเปิดโอกาสให้แรงงานข้าราชการได้เข้ามายื่นโศยไม่ถูกกฎหมาย มีสหอิทธิ์ในการรวมตัว เห็นว่า การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาตั้งกล่าว จะช่วยให้มีการตรวจสอบและควบคุมแรงงานกลุ่มนี้ได้ด้วยขั้นมากกว่า

๒.๗.๓) เป็นการเปิดโอกาสให้แรงงานรวมตัวกันเป็นสหภาพจำนวนมาก เห็นว่า ในประเทศไทยเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับนี้ จะมีการจัดตั้งสหภาพแรงงานขนาดใหญ่ มีความเข้มแข็ง มีอำนาจต่อรองสูง เพียงไม่กี่สหภาพ

๒.๘) การไม่เข้าเป็นภาคีอาจจะมีผลกระทบต่อการทำงานและคนทำงาน เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) เผรاةอาจจะมีการลงทะเบียนสหอิทธิ์และเสริมภาคีในการรวมตัวของแรงงานทั้ง ๑๐ ประเทศ

๒.๙) ประเด็นร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติ แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... กับความคิดเห็นของอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๘ และฉบับที่ ๘๙ มีความเห็นดังนี้

๒.๙.๑) ร่างพระราชบัญญัติรังสรรค์ให้คำว่า “สูกซ้ำ” เห็นว่าข้อต่ออนุสัญญา เมื่อจากในอนุสัญญาใช้คำว่า “คนทำงาน” ซึ่งมีความหมายรวมถึงคนทำงานทุกประเภท

๒.๔.๖) หลักการซัดตึ้งสมาคมนายจ้าง สนภาพแรงงาน สหพันธ์นายจ้าง สหพันธ์แรงงาน สภาองค์กรนายจ้าง สภาองค์กรสุกี้จ้าง และการควบสมาคมนายจ้าง ซึ่งร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้ยื่นขอรับใบสำคัญรับรองต่ออธิบดี เห็นว่า ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา การแยกไป เช่นการจดทะเบียน ยังคงเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐแทรกแซงได้ ซึ่งหากจะให้เจ้าหน้าที่รัฐไม่แทรกแซง อาจจะบัญญัติหลักเกณฑ์เหมือนเรื่องคณะกรรมการสุกี้จ้าง เพียงไปแจ้งก็ถือว่าเป็นคณะกรรมการสุกี้จ้างแล้ว ไม่ใช่แจ้งแล้วต้องมีราชบัณฑิตบังคับต่างๆ

๒.๔.๗) เมื่อที่ประชุมใหญ่ได้เลือกตั้งคณะกรรมการแล้ว ให้มีหนังสือแจ้งต่อ อธิบดีภายใน ๑๕ วัน (สิทธิคัดเลือกผู้แทน) (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๔๙ และ มาตรา ๘๙) และเมื่อที่ประชุมใหญ่มีมติให้แยกไปเพิ่มเติมข้อบังคับแล้ว ให้สมาคมนายจ้างมีหนังสือแจ้งต่ออธิบดี กภายใน ๑๕ วัน (สิทธิยกร่างธรรมบูญ) (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๖๓ และ มาตรา ๘๙) เห็นว่า การจังหวัดมีความหมายเพียงเพื่อให้เจ้าหน้าที่ลงบันทึกไว้ ไม่ควรระบุรายละเอียด

๒.๔.๘) อธิบดีหรือผู้ชี้อธิบดีตั้งด้มอบหมาย มีอำนาจ (๑) เข้าไปในสำนักงาน ของสนภาพแรงงานในเวลาทำการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมของสนภาพแรงงาน (๒) ให้กรรมการ หนังงาน หรือสุกี้จ้างของสนภาพแรงงาน ลังหรือแสดงเอกสารหรือบัญชีของสนภาพแรงงาน เพื่อประกอบการพิจารณากรณีที่มีปัญหาเกิดขึ้น (๓) สอบถามบุคคลในข้อ (๒) หรือเรียกบุคคลตัวกล่าวมาเพื่อ สอบถามหรือให้ข้อมูลเพื่อจัดการดำเนินกิจกรรมของสนภาพแรงงาน (สิทธิจัดระบบบริหารงานและ กิจกรรม) (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๒ และร่างพระราชบัญญัติแรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๗) เห็นว่า การเขียนให้อธิบดีหรือผู้ชี้อธิบดีตั้งด้มอบหมายมีอำนาจ ดำเนินการต่างๆ นั้น ขัดต่ออนุสัญญา

๒.๔.๙) การสั่งให้กรรมการหรือคณะกรรมการของสมาคมนายจ้างหรือ สนภาพแรงงานออกจากการดำเนินการได้ เมื่อปรากฏว่า (๑) กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการขัดขวาง การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของพนักงานประจำของข้อพิพาท ผู้ซึ่งขาดด้วยพิพาทแรงงาน หรือคณะกรรมการ แรงงานสัมพันธ์ (๒) ดำเนินกิจกรรมไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของสมาคมนายจ้างอันเป็นการขัดต่อกฎหมาย หรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย (๓) ให้หรือยินยอมให้ผู้ใดซึ่งมิใช่กรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของสมาคมนายจ้าง/สนภาพแรงงาน (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๙ และมาตรา ๑๐๓ และร่างพระราชบัญญัติแรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๘) เห็นว่า ไม่ขัดกับอนุสัญญา เนื่องจากเป็นกรณีที่กรรมการหรือ คณะกรรมการของสมาคมนายจ้างหรือสนภาพแรงงานกระทำการ

๒.๔.๑๐) ตัดขึ้นตอนการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีออก โดยให้มีสิทธิภาคไปสู่ศาล แทน (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๒ และมาตรา ๑๐๔) เห็นว่า การอุทธรณ์อาจ ต้องพิจารณาเฉพาะกรณีในการตัดการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีออก เนื่องจากเห็นว่า การอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีกาว่า การนำคดีไปสู่ศาล ในแต่ละช่วงระยะเวลาในการพิจารณา เนื่องจากกระบวนการพิจารณาในศาลมีระยะเวลา นานกว่า แต่ถึงอย่างไรการกำหนดให้นำคดีไปสู่ศาลก็ไม่ขัดกับอนุสัญญา

๒.๔.๑๑) กรณีให้อธิบดียื่นคำร้องต่อศาลแรงงานเพื่อสั่งเสิกสมาคมนายจ้าง เมื่อปรากฏว่า (๑) สมาคมนายจ้างดำเนินการขัดต่อวัตถุประสงค์ ขัดต่อกฎหมาย หรืออาจเป็นภัยต่อความ มั่นคงของประเทศไทย หรือขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน (๒) สมาคมนายจ้าง ไม่ดำเนินกิจกรรมต่อ กันเป็นเวลาเกินสองปี (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๘๐ และ มาตรา ๘๑ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๖๘ และมาตรา ๖๙) เห็นว่า ไม่ขัดกับอนุสัญญา เนื่องจากเป็นกรณีที่สมาคมนายจ้างกระทำการ

๒.๕.๙) กรณีร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... กำหนดให้เฉพาะสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจไม่ว่าจะเป็นสหภาพแรงงานเข้าเป็นสหภาพของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยสหภาพแรงงานสัมพันธ์ได้ ไม่มีบทบัญญัติให้สหภาพแรงงานหรือสหพันธ์แรงงานตามร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... จัดตั้งสหภาพของคุ้มครองการอุปถัมภ์ได้ ไม่ได้กำหนดให้สหภาพแรงงานเอกสารกับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจรวมด้วยเป็นสหพันธ์แรงงานและสหภาพของคุ้มครองการอุปถัมภ์ได้ เนื่องจากมีวัตถุประสงค์หรือทำกิจกรรมอย่างเดียวกันควรที่จะรวมด้วยกันได้ การจำกัดการรวมด้วยจึงเป็นการขัดต่ออนุสัญญา

๒.๕.๑๐) สหพันธ์และสมาชิกขององค์กรนายจ้างและของคนทำงานตามร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับ สามารถเข้าเป็นภาคีองค์กรระหว่างประเทศของนายจ้างและของคนทำงานได้

๒.๕.๑๐) ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับได้กำหนดไว้ในกรณีที่รัฐมนตรีเห็นว่า การบิดางานหรือการนัดหยุดงานนั้น อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศไทย หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย หรืออาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รัฐมนตรีคำนึงถึงให้คำแนะนำสั่งให้คณะกรรมการต่อไปเป็นการชี้ขาดข้อพิพาทแรงงาน สำหรับข้อของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด ฝ่ายที่ปฏิบัติงานและฝ่ายที่นัดหยุดงานต้องปฏิบัติตาม เนื่องจากสหภาพแรงงานที่ถูกจ้างด้วยนัดหยุดงาน เป็นเพียงตัวต้องการสร้างชื่อเสียงในการต่อรอง ซึ่งการนัดหยุดงานที่จะทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจและความเสียหายต่อภาระของนายจ้างเท่านั้น ซึ่งการบัญญัติกฎหมายเช่นนี้ขัดต่อสิทธิในการเจรจาต่อรอง

๒.๕.๑๑) กรณีร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๓๙ ที่กำหนดให้ การนัดหยุดงานหากเป็นงานที่เป็นบริการสาธารณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ฝ่ายที่นัดหยุดงานต้องจัดให้มีบริการขึ้นดำเนินการที่จัดเป็นเพื่อบรรเทาความเสียหายหรือลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการนัดหยุดงาน เป็นการกำหนดผ่อนไปที่สอดคล้องกับอนุสัญญา

๒.๕.๑๒) กรณีร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๔๖ มีบทบัญญัติที่ห้ามนายจ้างเลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ลงโทษ ขัดขวางการปฏิบัติน้ำทึ่งกรรมการลูกจ้าง หรือกระทำการใดๆ อันอาจเป็นผลให้กรรมการลูกจ้างไม่สามารถทำงานอยู่ต่อไปได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาลแรงงาน เนื่องความมีบทบัญญัติเช่นนี้ต่อกรณีของกรรมการสหภาพแรงงานด้วย

๒.๖) กฎหมายแรงงานของประเทศไทยออกเป็น ๘ ฉบับ เพื่อใช้กับแรงงานภาคเอกชน และรัฐวิสาหกิจ และค่าจ้างจะมีเพิ่มอีก ๑ ฉบับ สำหรับบังคับใช้กับข้าราชการซึ่งเห็นว่า สามารถให้กฏหมายฉบับเดียวแล้วค่อยแบ่งเป็นหมวดหมู่สำหรับคนทำงานแต่ละกลุ่ม ขณะนี้องค์การพัฒนาเอกชนด้านแรงงานได้ไปยื่นหนังสือต่อประธานสภาดิบัญญัติแห่งชาติ เพื่อขอให้รับรองการแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ฯ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ฯ เนื่องจากไม่ได้มีการทำประชามติจารณ์ และได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ (ฉบับบูรณาการแรงงาน) แล้ว

๒.๗) สิทธิในการรวมตัวและก่อตั้งสหภาพแรงงานครอบคลุมแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย แม้ว่าจะไม่ได้รับการพำนุนสัญชาติ แรงงานตามแนวทางเดินทางแรงงานตามถูกต้อง ข้าราชการทุกประเภท ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หุ้นส่วนราชการ ๒๕๕๐ ให้สิทธิข้าราชการในการจัดตั้งสหภาพแรงงานแต่ยังไม่มีกฏหมายสำนับรอง ข้อดีของการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศฉบับที่ ส.๗ และฉบับที่ ๘๔ ได้แก่ สงเสริมเสริมภูมิพลังในการรวมกสุ่มและการเจรจาต่อรอง ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทย ทำให้มีการแก้ไขกฏหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ ทำให้การบิดางงานของนายจ้างและการนัดหยุดงานของลูกจ้างลดลง ลูกจ้างได้รับความคุ้มครองจากการถูกเลิกจ้าง คุ้มครองไม่ให้มีการแพร่ระบาดจากภัยร้าย ในระยะยาวจะมีการแบ่งปัน

ผลประโยชน์ที่เป็นธรรม ลดช่องว่างทางรายได้และแรงงานนอกระบบจะมีองค์กรที่เข้ามาดูแล ถ้าหากมีการจัดตั้งสหภาพได้จะทำให้ลูกจ้างสามารถเข้าไปตรวจสอบนายจ้างได้เป็นการถ่วงดุลระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง

ปัจจุบันประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒ ฉบับ คือ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘ และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ เห็นว่า ควรรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน การแก้กฎหมายภายในก่อนจะใช้เวลานาน ควรเข้าเป็นภาคไปก่อน

### ๓) นายโภวิทย์ บุรพาณิชย์ ให้ความเห็น ดังนี้

๓.๑) หลักการสำคัญของอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๔๕ คือ การเคารพเสรีภาพในการสมาคมและสิทธิในการรวมตัว การไม่แทรกแซง การเคารพและประโยชน์ของคุณนายจ้างหรือลูกจ้าง ถ้าประเทศไทยมีกฎหมายภายในที่เทียบได้กับอนุสัญญาทั้งสองฉบับดังกล่าว ก็ไม่จำเป็นต้องเข้าเป็นภาค เช่น สำรัฐอเมริกา ซึ่งมีกฎหมายภายในที่ให้สิทธิมากกว่าอนุสัญญาทั้งสองฉบับอยู่แล้ว สิ่งที่ประเทศไทยกังวลคือ การใช้สิทธินัดหยุดงานและการจัดกิจกรรมขององค์กรลูกจ้างและนายจ้างนั้น เห็นว่าการใช้สิทธินัดหยุดงานไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด ในบางอาชีพเช่น ตำรวจ สามารถห้ามไม่ให้นัดหยุดงานได้แต่ต้องมีกลไกในการแก้ไขข้อด้อยในทันที และไม่น้อยกว่าก่อให้ใช้กับแรงงานภาคเอกชน คณะกรรมการจัดตัวยเสื้อขาวของสมาคม (Committee on Freedom of Association : CFA) เห็นว่ากรณีที่มีการประกาศกฎหมายการศึกหรือสถานการณ์อุกเฉล\_OBJCานห้ามนัดหยุดงานได้ แต่ต้องกำหนดเวลาและที่นี่นั่น่อน สำนการจัดกิจกรรมขององค์กรลูกจ้างและนายจ้าง องค์การแรงงานระหว่างประเทศมีหลักการการจัดกิจกรรมขององค์กรดังกล่าวเพื่อประโยชน์นายจ้างและลูกจ้าง การห้ามจัดกิจกรรมถือว่าละเมิดต่ออนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ และเห็นว่าประเทศไทยอาจเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๕ ซึ่งเน้นเรื่องการเจรจาต่อรองก่อน เนื่องจากมีกฎหมายภายในรองรับ

๓.๒) ควรชดเชยการเสนอร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... เนื่องจากยังมีหลายประเด็นที่ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา ทั้งสองฉบับ ดังนี้

๓.๒.๑) ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับใช้คำว่า “ลูกจ้าง” และได้ให้หมายความว่าหมายถึง ผู้ซึ่งทดลองทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง ซึ่งขัดกับอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ ซึ่งให้สิทธิคนทำงานรวมถึงคนทำงานอาชีพอิสระ โดยปราศจากข้อแตกต่างใดๆ

๓.๒.๒) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๖ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๙ ที่กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจตั้งท่านฯ หากเป็นการตรวจสอบเห็นว่าไม่ควรกระทำการ หากเป็นการขอให้ส่งรายงานการเงินซึ่งมีการรับรองแล้ว หรือกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องการทุจริตขององค์การ ก็อยู่ในวิสัยที่ตรวจสอบได้ ซึ่งกรณีบทบัญญัติจำกัดการใช้ตุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และให้มีหมายคันหรือคำสั่งศาลด้วย

๓.๒.๓) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๘๑ และมาตรา ๑๐๓ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๙ ที่ให้การสั่งให้กรรมการหรือคณะกรรมการของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานออกจากตำแหน่งได้ เมื่อปรากฏว่า (๑) กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการขัดขวางการปฏิบัติงานตามหน้าที่ของพนักงานประจำอันข้อพิพาท ผู้ซึ่งขาดข้อพิพาทแรงงาน หรือคณะกรรมการแรงงานสัมพันธ์ (๒) ดำเนินกิจการไม่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของสมาคมนายจ้างอันเป็นการขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรืออาจจะเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย (๓) ให้หรือยินยอมให้ผู้ใดซึ่งมิใช่กรรมการเป็นผู้ดำเนินกิจการของสมาคมนายจ้าง/สหภาพแรงงาน อาจขัดต่ออนุสัญญา ฉบับที่ ๘๗ การให้ออกจากตำแหน่งควรเป็นคำตัดสินของศาล

๓.๒.๕) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๓ กำหนดให้เฉพาะสหพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจไม่รวมสหภาพแรงงานเข้าเป็นสมาชิกของสถาบันคุ้มครองสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานสัมพันธ์ได้เป็นการห้ามการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของคุ้มครองคุ้มครองสุขภาพที่มีระดับสูงกว่า จึงน่าจะขัดกับอนุสัญญาฯ

๓.๒.๕) ร่างพระราชบัญญัติที่ยังสองฉบับได้ให้อำนาจรัฐมนตรีสั่งให้คณะกรรมการดำเนินการซื้อขายพิพากษาระบบให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศไทย หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย หรืออาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน คำสั่งของคณะกรรมการ ให้เป็นที่สุด เป็นบทบัญญัติที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ เนื่องจากภาริณิจลักษณะพิพากษาระบบงานควรอยู่บนหลักการเห็นพ้องกันของคู่กรณี

๓.๒.๖) ร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๙ ที่กำหนดให้การนัดหยุดงาน ที่เป็นบริการสาธารณะตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ฝ่ายที่นัดหยุดงานต้องจัดให้มีบริการขั้นต่ำ (Minimum Service) เพื่อที่จะเป็น เห็นว่า ต้องเป็นบริการขั้นต่ำ จริงๆ และเป็นกรณีที่คู่กรณีตกลงกัน

๓.๒.๗) ร่างพระราชบัญญัติที่ยังสองฉบับ มีบทบัญญัติคุ้มครองผู้จัดตั้งสหภาพแรงงานจากการถูกแทรกแซงโดยนายจ้าง องค์กรนายจ้าง ควรเพิ่มเติมบทบัญญัติ เช่น เงื่อนไขที่ห้ามไม่ให้นายจ้างหรือองค์กรนายจ้างกำกับองค์กรสุกจ้าง ข้อห้ามนายจ้าง องค์กรนายจ้างสนับสนุนทางการเมืองหรืออื่นๆ แก่องค์กรสุกจ้าง โดยมีเจตนาเพื่อให้ครอบงำองค์กรสุกจ้าง การให้สู้ใช้แรงงานทุกประเภทมีสิทธิร่วมเจรจาต่อรอง โดยอาจยกเว้นเฉพาะทหาร หรือตัวรัว หรือข้าราชการซึ่งปฏิบัติงานในนามของรัฐ เพิ่มประเด็นการเจรจาต่อรองที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรนายจ้าง สุกจ้าง กำหนดเงื่อนไขเพื่อให้การร่วมเจรจาต่อรองด้วยความสุจริตใจ (In Good Faith) ส่งเสริมให้เกิดการร่วมเจรจาต่อรองโดยสมัครใจ

๓.๓) สำหรับบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติ ๒ ฉบับ ในเรื่องการคัดเลือกคณะกรรมการ (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๔๙ และมาตรา ๘๙) การออกข้อบังคับขององค์การ (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๖๗ และมาตรา ๘๙) เห็นว่า ไม่ขัดกับอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๙ สำนักการตัดขั้นตอนการอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีออก โดยให้มีสิทธิ์นำคดีไปสู่ศาลแพน (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๗๒ และมาตรา ๑๐๔) เห็นว่า ควรคงให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ หากไม่เห็นด้วยจึงอุทธรณ์ต่อศาลม แต่กรณีให้ออกตีบี้นี้ค่าวัสดุต่อศาลแรงงานเพื่อสั่งเลิกสมาคมนายจ้าง (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๖๙ และมาตรา ๖๙) เห็นว่า สามารถทำได้ เพราะสุกจ้างสามารถอุทธรณ์ได้ นอกจากนี้ การไม่มีบทบัญญัติให้ลบทก คุณพันธ์แรงงานจัดตั้งสถาบันคุ้มครองสุขภาพและไม่มีบทบัญญัติให้สหภาพแรงงานเอกสารและสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสามารถรวมตัวกัน หากทางปฏิบัติสามารถทำได้ ก็ไม่ขัดกับอนุสัญญาฯ

๔.๓.๔ ศาสตราจารย์วิพิช มั่นตาภรณ์ อาจารย์คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และกรรมการในคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญการปฏิบัติตามอนุสัญญาและข้อแนะนำ (Members of Committee of Experts on the Application of Conventions and Recommendations) ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้จัดสัมมนาและแลกเปลี่ยนความเห็นเรื่อง อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO) โดยเฉพาะอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙ ว่าด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว และฉบับที่ ๘๙ ว่าด้วยสิทธิใน

การรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรอง ซึ่งศาสตราจารย์วิทิต มั้นดาภรณ์ ได้ให้ความเห็นต่อความสอดคล้องระหว่างอนุสัญญา ILO ที่ ๒ ฉบับกับกฎหมายแรงงานสัมพันธ์ของไทยดังนี้

๑) เมื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างอนุสัญญา ILO ที่ ๒ ฉบับ และกฎหมายด้านแรงงานของประเทศไทย ได้แก่ พพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๘ และพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ มีประเด็นดังนี้ บทบัญญัติของพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา เช่น มาตรา ๔๙ ที่กำหนดให้ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานต้องมีสัญชาติไทย มาตรา ๑๐๑ กำหนดให้กรรมการสหภาพแรงงานต้องเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้น มีสัญชาติไทย โดยการเกิด มีอายุไม่ต่ำกว่าปี มาตรา ๑๓๑ และมาตรา ๑๓๓ ซึ่งเป็นบทกำหนดให้ทางอาชญา ส่วนบทบัญญัติของพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา เช่น มาตรา ๓๓ ที่กำหนดห้ามนายจ้างปิดงานหรือถูกจ้างนัดหยุดงาน มาตรา ๔๙ ที่กำหนดบุคคลที่มีสิทธิรวมตัว จัดตั้งสหภาพแรงงานคือเป็นถูกจ้างในรัฐวิสาหกิจเดียวกันที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหาร เป็นผู้บรรยายอุนิติภาวะ มีสัญชาติไทย มาตรา ๔๙ ที่กำหนดว่า ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษจำคุก... ซึ่งความอนุสัญญาที่มีหลักการต้องไม่ใช่โทษทางยาจยาจยาเพื่อลงโทษเกียวกับแรงงาน

๒) ประเด็นที่กฎหมายไทยยังไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙ และฉบับที่ ๘๘ คือ การจำกัดเสรีภาพในการสมาคมและสิทธิในการรวมตัวของกลุ่มของคนที่ไม่มีสัญชาติไทย การกำหนดอาชญาค่าชองผู้ที่สามารถเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน (๑๕ ปี) ซึ่งยังมีข้อจำกัดในทางปฏิบัติ สิทธิในการรวมตัวของข้าราชการซึ่งยังไม่มีกฎหมายมารองรับ และทางปฏิบัติข้าราชการอย่างเช่นไม่ได้สิทธิคงล่าม สิทธิในการรวมตัวและนัดหยุดงานหนังงานรัฐวิสาหกิจซึ่งต้องมีสิทธิได้อย่างเต็มที่ ยกเว้นในกรณีที่ทำงานบริการสาธารณะที่จำเป็นยิ่ง (Essential Service) แต่มาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้ห้ามนายจ้างปิดงานหรือถูกจ้างนัดหยุดงานอย่างเด็ดขาด การกำหนดประเภทบริการสาธารณะที่จำเป็นยิ่งในประเทศไทยยังคงมีแนวคิดในเรื่องนี้ไม่ชัดเจน และยังมีการติดความที่แตกต่างจากองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ กล่าวคือ บริการทางท่าเรือ การรถไฟ องค์กรแรงงานระหว่างประเทศเห็นว่าไม่ใช่บริการสาธารณะที่จำเป็นยิ่ง (Essential Service) ถ้าต้องร้องกันเพื่อเรียกร้องเงื่อนไขในการทำงานแล้วไม่สามารถกลังกันได้ ไม่ควรบังคับให้เจรจาต่อรองกับฝ่ายที่สาม ข้อยกเว้นความมั่นคง มีกฎหมายเฉพาะอยู่แล้ว เช่น พระราชบัญญัติยกเว้นการศึกษาทุกศึกษา ๒๕๔๙ พระราชนัดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๔๙ พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ก. ๒๕๔๙ กฎหมายอาชญา ซึ่งไม่จำเป็นต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายแรงงาน

๒.๔ เปรียบเทียบข้อกังวลและเหตุผลสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙ และฉบับที่ ๘๘

เมื่อพิจารณาความเห็นจากผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านแรงงาน ข้างต้น อาจสรุปเป็นข้อกังวลต่อการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙ และฉบับที่ ๘๘ และเหตุผลสนับสนุนในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO โดยอาจแสดงเป็นตารางดังนี้

**ตารางที่ ๒ : เปรียบเทียบข้อกังวลต่อการเข้าเป็นภาคีและเหตุผลสนับสนุนการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙ และฉบับที่ ๘๘**

ข้อกังวลต่อการเข้าเป็นภาคี	เหตุผลสนับสนุนการเข้าเป็นภาคี
การเข้าเป็นภาคีจะเปิดโอกาสให้มีการนัดหยุดงาน การปิดงาน อันกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ	การรวมตัวและเจรจาต่อรองเป็นกิจที่จะช่วยลดหย่อนปัญหาการเผชิญหน้าอันรุนแรงลงได้ โดยการ

ข้อกังวลต่อการเข้าเป็นภาคี	เหตุผลสนับสนุนการเข้าเป็นภาคี
และกรอบบทต่อบรรยายภาคการลงทุน	ส่งเสริมการพูดคุยกันด้วยเหตุด้วยผล ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างนายจ้าง อุปจ้าง อันเป็นการส่งเสริมนarraya การลงทุน
หากเข้าเป็นภาคีแล้ว ข้าราชการโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทหารและตำรวจจะรวมตัวกัน และนัดหยุดงาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการปกครอง อาจเป็นอันตรายต่อความมั่นคง	การนำหลักการของอนุสัญญาทึ่งสองฉบับไปใช้บังคับกับกองกำลังทหารและตำรวจนั้น อนุสัญญาดังกล่าวกำหนดให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งอาจจำกัดสิทธิการรวมตัวและนัดหยุดงานได้แต่ก็ควรจัดให้มีกลไกเป็นคณะกรรมการพิจารณาข้อร้องเรียนสำหรับคนทำงานที่เป็นกองกำลังทหารและตำรวจนั้น
หากเข้าเป็นภาคีแล้ว ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีสิทธิที่จะรวมตัวและนัดหยุดงาน อาจส่งผลต่อการจัดบริการสาธารณะได้	สิทธิในการนัดหยุดงานสามารถจำกัดได้หากเป็นกรณีที่ใช้อำนาจในนามของรัฐ เช่น ข้าราชการระดับสูง หรือเป็นบริการสาธารณะที่จำเป็นยิ่ง (Essential Service) ที่เป็นอันตรายต่อชีวิต ความปลอดภัย สุขภาพของประชาชน หรือกรณีเกิดวิกฤติระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่น แต่ต้องเป็นช่วงระยะเวลาที่จำกัด หากจะจำกัดสิทธินี้
การเข้าเป็นภาคีจะทำให้แรงงานข้ามชาติสามารถรวมตัวกันได้และจะนำไปสู่ปัญหาความมั่นคงประเทศไทย	สิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาต่อรองของคนทำงานรวมตัวแรงงานข้ามชาติที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย สามารถจำกัดได้ โดยกำหนดเป็นกฎหมาย โดยคำนึงถึงหลักการได้สัดส่วนของสิทธิ์ตั้งกล่าว ความสงบเรียบร้อย ของสังคม และหลักการประชาธิปไตย อีกทั้ง การปฏิโภกสิ่งที่แรงงานข้ามชาติเข้าเมืองโดยไม่ถูกกฎหมาย มีสิทธิในการรวมตัวนั้นจะป่วยให้มีการตรวจสอบและควบคุมแรงงานกลุ่มนี้ได้อย่างเป็นระบบมากกว่าเดิม
การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาดังกล่าว จะเป็นการของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการเพียงรายงานและถูกตรวจสอบจากองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ	กฎหมายไทยยังให้ความคุ้มครองสิทธิของคนทำงานในการสมาคมรวมตัวและเจรจาต่อรองที่จำกัดและเปิดโอกาสให้คนทำงานที่รวมตัวกันนัดหยุดงานถูกเลิกจ้างได้ และแม้จะไม่ได้ให้สัตยาบันรัฐบาลก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงที่จะต้องส่งรายงานว่าด้วยสิทธิของแรงงานไปยังคณะกรรมการภายใต้ ILO และในการนี้ที่มีการลงทะเบียนรัฐบาลก็สามารถถูกเรียกต่อคณะกรรมการเสรีภาพในการสมาคมได้
หากเข้าเป็นภาคีแล้วจะทำให้มีการจัดตั้งสหภาพขนาดเด็กซึ่งมานานวนมาก และจะทำให้การนัดหยุดงานขยายตัว	จากประสบการณ์ในประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาสองฉบับนี้แล้วไม่พบว่า เกิดการจัดตั้งสหภาพขนาดเล็กจำนวนมากอย่างที่กังวลกัน ตรงกันข้ามกลับเกิดการรวมตัวเป็นสหภาพแรงงานขนาดใหญ่ที่มีจำนวนน้อยลง และพบว่าการนัดหยุดงานได้ลดน้อยลงไปด้วย เพราะ

ข้อกังวลต่อการเข้าเป็นภาคี	เหตุผลสนับสนุนการเข้าเป็นภาคี
หากเข้าเป็นภาคีแล้วแต่ไม่อ้างปฎิบัติตามอนุสัญญาทั้ง ๒ ฉบับได้ จะกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศไทย	คนทำงาน กับฝ่ายนายจ้างมีช่องทางในการพูดคุยกันอย่างเป็นเหตุเป็นผลกันมากขึ้น <sup>๖</sup>
	การเข้าเป็นภาคีเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกที่ดึงดองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ และเป็นประเทศไทยซึ่งส่วนน้อยที่ยังไม่ยอมเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับนี้ ซึ่งมักจะถูกหัวนักลงทุนยกเป็นด้วยร่างไปทั่วโลก และเป็นการแสดงว่าประเทศไทยยอมรับและตราหน้าก็ถึงความสำคัญของมาตรฐานแรงงานสากล ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันทางการค้า อีกทั้ง หลังจากเข้าเป็นภาคีแล้ว ตามขั้นตอนในเรื่องปีกานหนดให้ประเทศไทยสมาชิกมีเวลา ๑ ปี ในการแก้ไขกฎหมายภายในและดำเนินมาตรการต่างๆ ให้สอดคล้องกับอนุสัญญา
ประเทศไทยยังไม่ได้มีกฎหมายภายในที่สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ ซึ่งควรที่จะรอให้แก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับก่อนจึงค่อยเข้าเป็นภาคี	การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาสามารถกระทำได้ทั้ง ๒ วิธี คือการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาไปก่อนแล้วค่อยมาแก้กฎหมายภายใน กับปรับแก้กฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ก่อนแล้วค่อยเข้าเป็นภาคีในภายหลัง ซึ่งประเทศไทยได้มีกฎหมายแรงงานที่รองรับสิทธิเด็กกล่าวอยู่แล้วในบางส่วน แม้ว่าจะยังคงไม่สมบูรณ์และไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งหมดก็ตาม ประกอบกับขณะนี้กระทรวงแรงงานก็ได้ยุ่งหนา่งการร่างกฎหมายแรงงานเพื่อที่จะให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอยู่ระหว่างการศึกษาเพื่อจัดทำกฎหมายให้เข้ารายการสามารถจัดตั้งสหภาพแรงงานได้
	เป็นการช่วยคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของคนทำงาน และนายจ้างในการรวมตัว การนัดหยุดงาน การเจรจาต่อรอง ช่วยลดปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน ทำให้แรงงานอิกรอบเข้มแข็งมาก เช่น ผู้รับงานไปท่าทีบ้าน ผู้รับจ้างท่าของ เกษตรกรและชาวประมง ผู้ประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น ได้มีสิทธิในการรวมตัว การเจรจาต่อรอง ทำให้มีอำนาจในการต่อรองที่สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

<sup>๖</sup> ศักดิ์ภาณุรัตน์ อนุสัญญา (๒๕๕๗) อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๑๘๘ และ ๑๘๙ : ห้ามดื่มให้สึกเส้น? หน้า ๒๔

**๔.๔ การเข้าเป็นภาคีของอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๙ และ ๙๙ ประเทศสมาชิกอาเซียน\***

จากการศึกษาพบว่ามีประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙ และ ฉบับที่ ๙๙ ทั้งปีเป็นคราวตั้งนี้

ตารางที่ ๓ ประเทศสมาชิกอาเซียนที่เข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙ และ ฉบับที่ ๙๙

ประเทศ	อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙	อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙
เมียนมาร์	/	-
ลาว	-	-
กัมพูชา	/	/
ไทย	-	-
บรูไน	-	-
สิงคโปร์	-	/
ฟิลิปปินส์	/	/
มาเลเซีย	-	/
เวียดนาม	-	-
อินโดนีเซีย	/	/

จากตารางข้างต้น เห็นได้ว่า อาจแบ่งประเทศที่เป็นภาคีอนุสัญญา ILO ทึ้งสองนี้ได้เป็น ๔ กลุ่ม คือ

๑. เป็นภาคีอนุสัญญา ILO ทึ้งสองฉบับ มี ๓ ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย
๒. เป็นภาคีเฉพาะอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙ มี ๑ ประเทศ ได้แก่ เมียนมาร์
๓. เป็นภาคีเฉพาะอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๙๙ มี ๒ ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย
๔. ไม่เป็นภาคีอนุสัญญา ILO ทึ้งสองฉบับ มี ๕ ประเทศ ได้แก่ ลาว ไทย บรูไน เวียดนาม

**๕. หลักการและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**

**๕.๑ กฎหมายภายในของประเทศไทย**

**๕.๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุ孰ศึกษา ๒๕๕๐**

มาตรา ๔ ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ให้มี เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง

มาตรา ๖๔ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม สถาบัน สนับสนุน สนับสนุน กลุ่มเกษตรกร องค์การเอกชน องค์การทัพนາเอกชน หรือนู่้กันจะอื่น

\* (ข้อมูลจาก

[http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000%3A11300%3A0%3A969AN0%3A11300%3AP11300\\_INSTRUMENT\\_ID%3A312243](http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=1000%3A11300%3A0%3A969AN0%3A11300%3AP11300_INSTRUMENT_ID%3A312243) และ

[http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11300:0::NO::P11300\\_INSTRUMENT\\_ID:312232](http://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:11300:0::NO::P11300_INSTRUMENT_ID:312232) (ข้อมูลเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๘)

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐป้องมีเครื่อง官廳ในการร่วมกลุ่มเข่นเดียวกับบุคคลที่ว่าไป แต่ทั้งนี้ต้องไม่กระทำการประสิทธิ์ทางในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการจัดทำรัฐการ สาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนื่องจากเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดตัดตอนในทางเศรษฐกิจ

#### **๔.๑.๒ รัฐธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) หมู่ที่กราช ๒๕๘๗**

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมบัญญัติ ศักดิ์คือความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาค บรรดาที่บ้านชาวไทยโดยได้รับการคุ้มครองตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบบประชาธิปไตยอันมิพระมนาภิตริย์ทรงเป็นประมุข และตามพันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทย มีอยู่แล้ว ป้อมได้รับการคุ้มครองตามรัฐธรรมบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจอำนวยในการท่านั้นสืบสานภูมิปัญญา ศิลปะ สถาปัตยกรรม ศาสนาและศิลปะ ที่สืบทอดกันมาในประเทศไทยหรือกับองค์การระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอย่างเดียว หรือเขตพื้นที่นักอภิภูมิ ชั่งประเทศไทยมีสิทธิ์อธิบดีโดยหรือมีเขตอ่อนนุ่มสืบสัญญาหรือตามกฎหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทำต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศไทยย่ำกว่าจังหวัด ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ในกรณี สถานนิติบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง

หนังสือสัญญาที่กระทำต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศไทยย่ำกว่าจังหวัด ตามวรรคสอง หมายถึง หนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เศรษฐกิจการร่วม หรือการให้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติหรือท่าให้ประเทศไทยต้องสูญเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติทั้งหมดหรือบางส่วน หรือการยึด ตามที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นการณ์ทางราชการหรือรัฐธรรมนูญไม่ได้ ทั้งนี้ ให้ศาลรัฐธรรมบัญญัติจัดตั้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอ

#### **๔.๑.๓ ร่างรัฐธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย\***

ร่างมาตรา ๔๔ พลเมืองบ่อมีเสรีภาพในการร่วมกันเป็นสมาคม สนับสนุน สนับสนุนกลุ่มแก่ครกร องค์กรภาคเอกชน องค์กรเอกชน หรือหมู่คณะอื่น

ข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐย่อมมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มกัน แต่ต้องไม่กระทำต่อประสิทธิ์ทางในการบริหารราชการแผ่นดินและความต่อเนื่องในการให้บริการสาธารณะ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เนื่องจากเพื่อคุ้มครองประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อป้องกันมิให้มีการผูกขาดในทางเศรษฐกิจ

\* ข้อดีเป็นการศึกษาเรื่องการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๔๙ ร่างด้วยเสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัว แสงดับบันที่ ๔๔ ร่างด้วยสิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาที่ยอม และการอนุรักษ์กฎหมายภายใน ประยุกต์หลักการคุ้มครองสัญญาที่สองนั้น ในร่างรัฐธรรมบัญญัติแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๔ และมาตรา ๒๕๘

ร่างมาตรฐาน ๒๕๘๙ ให้มีการปฏิรูปตัวบ้านแรงงานตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) ตราภูมายและก้าหนอกให้รองรับเสรีภาพของผู้ใช้งานในการคอมมิวนิเคชัน

๔.๙.๔ พระราชนูญกู้ติดตามการบริหารบุชัยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๖

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๓) เสนอแผนงานโดยลายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อ  
รัฐสภา และคณะกรรมการต่างๆ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๔) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพัฒนาสุขภาพจิตฯ ที่ประชุมไทยจะเข้าเป็นภาคี

#### ๔.๑.๔ พระราชนิรภัยตีทะเบียนราชกิจ ท.ร. ๒๕๓๘

มาตรา ๑๒ เพื่อประโยชน์ในการเก็บรักษาและควบคุมการห้ามบินราชภูมิ การตรวจสอบพิสูจน์ตัวบุคคลและประมาณผลข้อบัญญัติห้ามบินประจำวันราชภูมิ ในสำนักห้ามบินกลางดำเนินการ จัดเก็บข้อมูลห้ามบินประจำวันราชภูมิตามที่ผู้อำนวยการห้ามบินกลางกำหนด และปรับปรุงข้อมูลห้ามบินประจำวันราชภูมิให้ตรงต่อความเป็นจริงอยู่เสมอ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และ วิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการผู้เข้าเป็นเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลและใช้ข้อมูลทะเบียนประจำราษฎรให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับข้อมูลของคนซึ่งไม่มีศักยภาพ ที่เข้ามาหรืออาจมีอยู่ในราชอาณาจักร จัดส่งข้อมูลที่มีอยู่ไว้สู่อันวายการระหว่างประเทศเป็นกลางตามที่ ผู้อันวายการระหว่างประเทศเป็นกลางร้องขอ

๔๖ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพของหัวเรื่องประเทศ

#### ๔.๒.๑ ปฏิญญาสถากรว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

៩៦

(๙) ทักษะนักวิชาชีพในอิสระการ แห่งการร่วมประชุม และการตั้งสมนาคมโดยสันติ

(๒) บุคคลใด จะหากังค์บันไดสังกัดสมาคมโภสนาคนั้นไว้ได้

10

(๔) ทุกคนมีสิทธิ์ที่จะจัดตั้ง และที่จะเข้าร่วมสหพันธ์กรรมการเพื่อความคุ้มครองแห่ง

๔๙๒๗ ภารกิจการช่วยเหลือปะทะศึกว่าด้วยสินทรัพย์เมืองและศิริหิทางการเมือง

३८

(๖) บุคคลทุกคนย่อมมีสิทธิในเสรีภาพในการรวมกันเป็นสมาคม รวมทั้งสิทธิที่จะ  
จัดตั้งและเข้าร่วมสหภาพแรงงานเพื่อปกป้องประโยชน์ของตน

(๒) การจำกัดการใช้สิทธินี้จะกระทบไม่ได้ นอกจากจะก้าหนดโดยกฎหมายและเพียงเท่าที่จำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงของชาติ หรือความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อย การสาธารณสุข หรือศิลธรรมของประชาชน หรือการคุ้มครองลิทธิและทรัพย์สินของบุคคลอื่น ความไม่สงบเรียบร้อยในประเทศ ความไม่สงบเรียบร้อยในชุมชน ความไม่สงบเรียบร้อยในครอบครัว ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานศึกษา ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานที่สาธารณะ ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานที่จราจร ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานที่ราชการ ความไม่สงบเรียบร้อยในสถานที่อื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด

(๓) ความในข้อนี้ให้ยานาจรัฐภาคพหงอนสัญญาว่าด้วยเรื่องภาคในการรวมกันเป็น  
สมาคมและว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิในการจัดตั้ง ก.ก. ๑๙๘๘ ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศในอันที่จะ  
มีมาตรการทางนิติบัญญัติ หรือบังคับใช้กฎหมายในลักษณะที่จะกระทบต่อหลักประกันทางฯ ที่บัญญัติไว้ใน  
อนสัญญาดังกล่าว

\* มาตรา ๑๔ การคดส่อ เก็บโดย พิจารณากฎต่อการแหะเป็นราชฎา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๙

## ๔.๒.๓ กติการะหว่างประเทศไทยด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

### ๔.๓

#### (๑) รัฐภาคีแห่งกติการะหว่างประเทศไทย

(ก) สิทธิของทุกคนที่จะก่อตั้งสหภาพแรงงานและเข้าร่วมสหภาพแรงงานตามที่ตนเลือก เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของตน ทั้งนี้โดยขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ขององค์การที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ห้ามจำกัดการใช้สิทธินี้ นอกจากที่ได้กำหนดโดยกฎหมายและที่จำเป็นในสังคมประชาธิปไตยเพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยของส่วนรวม หรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น

(ข) สิทธิของสหภาพแรงงานที่จะจัดตั้งสหพันธ์หรือสมาคมแห่งชาติและสิทธิของสมาชิกนั้นแห่งชาติที่จะก่อตั้งหรือเข้าร่วมกับองค์กรสหภาพแรงงานระหว่างประเทศ

(ค) สิทธิของสหภาพแรงงานที่จะดำเนินงานอย่างเสรีโดยไม่ขึ้นอยู่กับการจำกัดโดยกฎหมายและซึ่งจำเป็นในสังคมประชาธิปไตย เพื่อประโยชน์ของความมั่นคงแห่งชาติ หรือความสงบเรียบร้อยของส่วนรวมหรือการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(ง) สิทธิที่จะนัดหยุดงาน หากใช้สิทธิสอดคล้องกับกฎหมายของประเทศไทย

(๙) ความไม่ชอบด้วยกฎหมาย การกระทำการใดๆ ที่ขัดต่ออันชอบด้วยกฎหมายในการใช้สิทธิเหล่านี้โดยหน้าหรือตัวราช หรือฝ่ายบริหารของรัฐ

**๖. ความเห็นชอบของบุกรุกกรรมการด้านเด่นอ่อนแหนญไปทางและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายและกฎ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน**

คณะกรรมการด้านเด่นอ่อนแหนญไปทางและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายและกฎ เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้พิจารณาข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแล้ว มีความเห็น ดังนี้

**๖.๑ ความเห็นต่อประเด็นการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘**

เสรีภาพในการสมาคม สิทธิในการรวมตัวและการร่วมเจรจาที่ยังถือเป็นสิทธิมนุษยชน ขึ้นที่ฐาน สิทธิสังส่าไภรับการรับรองโดยปฏิญญาสากระดับโลก (Universal Declaration of Human Rights) ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๓ กติการะหว่างประเทศไทยว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ข้อ ๒๒ กติการะหว่างประเทศไทยว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights) ข้อ ๔ และได้รับการรับรองไว้ในอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization : ILO) ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศไทยสมาชิกองค์การแรงงานระหว่างประเทศตั้งแต่ก่อตั้ง แต่ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศไทย ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ ซึ่งเป็นอนุสัญญาหลัก ๖ ใน ๔ ฉบับ ที่ว่าด้วยสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานท่องค์การแรงงานระหว่างประเทศไทยให้ความสำคัญที่สุด และพยายามรณรงค์ให้ประเทศไทยสมาชิกเข้าเป็นภาคีและนำมาปฏิบัติอย่างจริงจัง ในประเทศไทยมีความพยายามเรียกร้องและผลักดันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้รัฐบาลเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาทั้งสองฉบับ เช่น มีการเรียกร้องจากขบวนการแรงงานไทย ตั้งแต่ ปี ๒๕๓๕ จนถึงปัจจุบัน การมีข้อเสนอแนะจากกระทรวงแรงงาน การทั่วไปและรัฐบาลไทยได้ให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กลไกการรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายในประเทศไทยประชุมประจำปี (Universal Periodic Review : UPR) รอบที่หนึ่ง (ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๕๑ – ๒๕๕๕) ว่าจะเข้าเป็นภาคีอนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘

การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาหั้งสองฉบับจะป่วยดูแลขององค์กรของสถาบันสิทธิของคนทำงานและนายจ้างในการสมาคมรวมตัวและเจรจาต่อรอง ลดปัญหาด้านแรงงานสืบทันต์ระหว่างนายจ้างและคนทำงาน ลดปัญหาการละเมิดสิทธิแรงงาน โดยเฉพาะการเลิกจ้างเนื่องจากเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน ทำให้มีการจัดตั้งสหภาพแรงงานขนาดใหญ่ ช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศไทย ช่วยคุ้มครองสิทธิศักดิ์สิทธิ์ของแรงงานนอกระบบซึ่งมีจำนวนมาก และช่วยให้น่าเชื่อถือของรัฐสามารถควบคุมตรวจสอบแรงงานข้ามชาติ เข้ามายังไม่ถูกกฎหมายได้จ่ายและทิ้ง เปิดโอกาสให้มีการหารือระหว่างฝ่ายต่างๆ ใน การแก้ไขกฎหมายภายใน

ส่วนข้อกังวลที่ว่าการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาหั้งสองฉบับจะทำให้แรงงานข้ามชาติลดลงทางการและต่ำกว่าสามารถดูแลกัน นัดหยุดงานได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศนั้น เห็นว่า โดยหลักการสิทธิในการรวมตัวและการนัดหยุดงานสามารถจำกัดได้โดยการบัญญัติกฎหมาย และจำกัดได้ เห็นว่าที่มาเป็นและได้สักส่วน นอกเหนือไปนี้ อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๗ ข้อ ๕ และฉบับที่ ๘๙ ข้อ ๕ ได้ให้แนวทางว่า ในการใช้บังคับกับกองกำลังทหารและตำรวจต้องกำหนดให้เป็นกฎหมาย กองกำลังทหารและตำรวจที่ถืออาชญากรรมที่มีกฎหมายบัญญัติว่าไม่อาจนัดหยุดงานได้ รัฐควรจัดให้มีกลไกที่จารณาเรื่องร้องเรียนของคนทำงานก่อนมีตัวอย่าง สำหรับการนัดหยุดงาน อนุสัญญา ILO ฉบับที่ ๘๙ ข้อ ๖ ได้กำหนดว่าให้อนุสัญญาฉบับนี้ นำไปใช้บังคับกับภาระการซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารของรัฐ ซึ่งหมายถึงผู้ดูแลแรงงานแห่งต้นสูง เช่น ปลัดกระทรวง อธิบดี เป็นต้น

นอกจากนี้ เมื่อเข้าเป็นภาคีแล้วประเทศไทยมีเวลา ๑ ปี เพื่อแก้ไขกฎหมายภายใน อีกทั้ง ยังมีประเทศไทยไม่เข้าเป็นภาคีก็สามารถถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการเสรีภาพของสหประชาชาติ (CFA)

ดังนั้น จึงเห็นว่าควรเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติให้ความเห็นชอบในการเข้าเป็นภาคี อนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๙ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๒๓<sup>๘</sup> ไปก่อน โดยไม่ต้องรอให้มีการแก้กฎหมายภายในให้ สอดคล้องกับอนุสัญญาหั้งสองฉบับ

<sup>๘</sup> รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๘ มาตรา ๒๓

มาตรา ๒๓ พระมหากษัตริย์ทรงได้จึงพระราชอำนาจในการให้บังคับสัญญาสันติภาพ สัญญาสหภาพ แก้สัญญาอื่นกับนานาประเทศหรือกับองค์กรระหว่างประเทศ

หนังสือสัญญาให้มีบังคับในประเทศไทย หรือเขตที่ไม่อยู่ต่อสาธารณชน เช่น ประเทศไทย มีลักษณะเป็นไปโดยหรือมีเชิงอำนาจตามหนังสือสัญญาหรือความตกลงหมายระหว่างประเทศ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา หรือที่กระทำต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศไทยย่างกันข้างหน้า ต้องได้รับความเห็นชอบของสภาผู้แทนราษฎรและสภาต่อไปนี้ ในการนี้ สนับสนุนให้มีบัญญัติแห่งชาติจะต้องพิจารณาให้เห็นชอบเสียงด้วยคะแนนเสียงต่อหนึ่งในสองคนที่ได้รับเรื่อง

หนังสือสัญญาที่กระทำต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจหรือสังคมของประเทศไทยย่างกันข้างหน้า ตามวาระสอง หมายเห็นหนังสือสัญญาเกี่ยวกับการค้าเสรี เศรษฐกิจการค้า หรือการให้เชื้อเพลิงธรรมชาติหรือหินฟ้าให้ประเทศไทยต้องถูกเสียสิทธิในทรัพยากรธรรมชาติที่ดินมหาวิทยาลัยส่วน หรือการอันดามันที่กฎหมายบัญญัติ

เมื่อมีปัญหาว่าหนังสือสัญญาใดเป็นกรณีความตกลงหรือวาระสามห้องไม่ได้ กนง.รัฐมนตรีจะขอให้ภาคีรัฐธรรมนูญ รับรองให้ ทั้งนี้ ให้ภาคีรัฐธรรมนูญรับรองให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

## ๒.๒ ความเห็นต่อประเด็นการอนุวัติการกฎหมายภาคในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๙ และฉบับที่ ๘๘

เมื่อพิจารณาเบริรย์บที่ยกกรณีการตามอนุสัญญากฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๙ และฉบับที่ ๘๘ แล้ว คงร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ....” แล้วนี่น่าจะมีประเด็นที่ร่างกฎหมายทั้งสองฉบับไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา ดังนี้

### ๒.๒.๑ ประเด็นผู้มีสิทธิจัดตั้ง สนภาพแรงงาน และกรรมการสนภาพแรงงาน

ในอนุสัญญา ฉบับที่ ๘๙ ข้อ ๒ ใช้คำว่า “คนทำงาน” (workers) ซึ่งหมายถึง คนทำงานทุกประเภท แต่ตามร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับใช้คำว่า “ลูกจ้าง” และได้ให้หมายความหมายถึง ผู้ซึ่งประกอบทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง จึงยังมีคนทำงานอีกมากหมายหลายประเภทที่ไม่อยู่ในบังคับของ ร่างกฎหมายแรงงานทั้งสองฉบับนี้ เช่น ผู้รับงานไปทำที่บ้าน ผู้ประกอบอาชีวอิสระ เกษตรกร ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับอนุสัญญา จึงเห็นควรที่แก้ไขร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... โดยใช้คำว่า “คนทำงาน” แทนคำว่า ลูกจ้าง

ส่วนข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนอยู่ระหว่างศึกษาเพื่อจัดทำกฎหมายให้ข้าราชการสามารถจัดตั้งสนภาพแรงงานได้ แต่ยังคงจำกต ขอบเขตเฉพาะข้าราชการพลเรือนสามัญเท่านั้น

### ๒.๒.๒ ประเด็นการละเว้นการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่รัฐ

ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับมีบทบัญญัติที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่รัฐแทรกแซง การทำงานขององค์กรลูกจ้าง ดังนี้

(๑) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดให้ในการจัดตั้งสมาคมนายจ้าง สนภาพแรงงาน สนพันธ์นายจ้าง สนพันธ์แรงงาน สถาบันคุณภาพนายจ้าง และสถาบันคุณภาพลูกจ้าง ต้องยื่นขอรับใบสำคัญรับรอง ต่ออธิบดี ยังคงมีขั้นตอนที่คล้ายกับการขอจดทะเบียน เช่น ให้อธิบดีออกใบสำคัญรับรองการจัดตั้งสนภาพแรงงานนั้น (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๔๗ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๖)

(๒) การให้อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอนามัย มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานของสนภาพแรงงานในเวลาทำการ ขอให้ส่งหนือแสดงเอกสารหรือบัญชีของ สนภาพแรงงาน สอบด้วยบุคคลในสนภาพแรงงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจการของสนภาพแรงงาน (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๒ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๗) และการให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้กรมการหรือคณะกรรมการชุดของสมาคมนายจ้าง หรือสนภาพแรงงานออกจากตำแหน่งได้ (ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๐๓ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๘) เห็นว่า การเข้าคืนสำนักงาน สนภาพแรงงานความมั่นคงหรือค่าสั่งศาล และการให้กรรมการของสมาคมนายจ้างแตะสนภาพแรงงาน ออกจากตำแหน่งควรเป็นค่าสั่งของศาล

### ๒.๒.๓ สิทธิการรวมตัวเป็นสนพันธ์ สมาคม

ร่างพระราชบัญญัติไม่มีบทบัญญัติที่ขัดเจนเกี่ยวกับการรวมตัวเป็นสนพันธ์ สมาคม หรือการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มที่ก่อการลูกจ้าง กล่าวคือร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ....

\* ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... ฉบับที่ผ่านการตราของคณะรัฐมนตรีดูถูกฎิกา

ไม่มีบทบัญญัติให้สหภาพแรงงานเข้าเป็นสมาชิกของสหภาพคุกจ้าง และไม่ได้มีบทบัญญัติให้สหภาพแรงงานหรือสหทัณฑ์แรงงานรัฐวิสาหกิจจัดตั้งสหภาพคุกจ้าง ซึ่งพระราชนักขัตติยทรงดับบันไปได้ กำหนดให้สหภาพแรงงานแยกชนิดสหทัณฑ์แรงงานและสหภาพคุกจ้าง

#### ๖.๒.๔ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิมนต์หยุดงานและกติกาการเจรจาโดยสมัครใจ

ร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับได้กำหนดว่าการเจรจาที่รัฐมนตรีเห็นว่าการปฏิจนาหรือการนัดหยุดงาน อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศไทย หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศไทย หรืออาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการฯดำเนินการข้อดังข้อที่พำนักงาน สำนักงานคณะกรรมการฯให้เป็นที่สูดในข้อดังข้อที่สองในการเจรจาต่อรองโดยสมัครใจ และไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ

#### ๖.๒.๕ การคุ้มครองผู้จัดตั้งสหภาพแรงงานและการรวมตัวต่อรอง

กรณีร่างพระราชบัญญัติแรงงานสันทันรัฐ พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ มีบทบัญญัติ คุ้มครองกรรมการสูกจ้างในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการสูกจ้างจากการสูกแทรกแซงของนายจ้าง เช่น เลิกจ้าง ลดค่าจ้าง ถงโหะ หรืออื่นใด อันอาจเป็นผลให้กรรมการสูกจ้างไม่สามารถทำงานอยู่ต่อไปได้ แต่ไม่มี มีบทบัญญัติเช่นนี้ต่อกรรมการสหภาพแรงงานในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการสหภาพแรงงาน

### ๗. ข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎเพื่อส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการฯ ขอเสนอแนะนโยบายและกฎเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ สำนักงานคณะกรรมการฯ ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ดังนี้

#### ๗.๑ ข้อเสนอแนะนโยบาย

๗.๑.๑ รัฐบาลควรสนับสนุนนโยบายและแผนการที่ชัดเจนในการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์การแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๙ และฉบับที่ ๘๘ โดยไม่ต้องรอให้มีการแก้ไขกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับก่อน เพื่อแสดงถึงยินยอมการมีที่ชัดเจนในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิของคนทำงาน ตามที่ให้คำมั่นโดยสมัครใจภายใต้กติกาการรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนภายในประเทศไทย (Universal Periodic Review : UPR)

๗.๑.๒ คณะกรรมการฯ โดยกระทรวงแรงงาน กระทรวงคลัง สำนักงานค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคุณธรรมการค้าระหว่างประเทศ องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันบัญญัติกฎหมาย หรือปรับปรุงกฎหมาย เพื่อร้องรับให้คนทำงานทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นแรงงานในระบบ (สูกจ้างตามกฎหมายแรงงาน) แรงงานนอกระบบ (ผู้รับงานไปที่บ้าน ผู้ประกอบอาชีวิศรษ์ เกษตรกร ฯลฯ) ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น มีสิทธิและเสรีภาพในการรวมตัว การนัดหยุดงาน และการเจรจาต่อรอง เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ

๗.๑.๓ คณะกรรมการฯ โดยกระทรวงแรงงาน กระทรวงมหาดไทย สำนักงานค้าระหว่างประเทศ (สำนักงานตรวจสอบเข้าเมือง) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันจัดทำระบบการจัดเก็บข้อมูลของแรงงานข้ามชาติทุกคนที่อยู่ในประเทศไทยในระบบทะเบียนราชบูรณะ ทั้งที่เข้าเมืองสูกกฎหมาย และเข้าเมืองผิดกฎหมาย รวมทั้งความมีระบบอำนวยความสะดวกให้แรงงานข้ามชาติเข้าเมืองผิดกฎหมายที่มีกฎหมาย หลักเกณฑ์ที่ก่อภัยหมายกำหนดเป็นแรงงานข้ามชาติเข้าเมืองสูกกฎหมาย อันเป็นเครื่องมือหนึ่งในการข่ายติดปีกหากทางเมืองไทยแรงงานและลดปีกหากการค้ามนุษย์ในแรงงานข้ามชาติตัวย

นอกจากนี้ คณชีรุ่มนทรี โดยกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงแรงงาน กระทรวงกลาโหม ส้านักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย ส้านักงานตำรวจแห่งชาติ (ส้านักงานตรวจคนเข้าเมือง) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันบัญญัติกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนดเงื่อนไขในการใช้สิทธิใน การรวมกลุ่มของแรงงานข้ามชาติตามหลักความจำเป็นและหลักการได้สัดส่วน

ทั้งนี้ คำว่า “คนต่างด้าว” ซึ่งหมายถึง บุคคลธรรมชาติซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ได้ปรากฏอยู่ใน กฎหมายหลายฉบับ เช่น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๑๖ พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๑๔ และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๓๑ และได้ใช้คำตั้งกล่าวเรียกคนทำงาน ที่ไม่ใช้สัญชาติไทยว่า “แรงงานต่างด้าว” อันอาจจะมีความรู้สึกทางลบที่มิต่อสู้ถูกเรียกได้ จึงเห็นควรให้ใช้ คำว่า “แรงงานข้ามชาติ” แทนคำที่ใช้เรียกคนต่างด้าวที่ทำงานในประเทศไทยว่า “แรงงานต่างด้าว” ไม่จำเป็นการเข้าเมืองถูกกฎหมายหรือไม่ก็ตาม

๙.๑.๔ คณชีรุ่มนทรี โดยกระทรวงแรงงานและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเผยแพร่หรือ ส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรต้านแรงงานเผยแพร่และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาองค์การ แรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๘ และฉบับที่ ๘๙ อย่างต่อเนื่อง ทั้งต่อภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป

#### **๙.๒ ชื่อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย**

๙.๒.๑ คณชีรุ่มนทรี โดยกระทรวงแรงงาน กระทรวงกลาโหม ส้านักงานตำรวจแห่งชาติ ส้านักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน องค์กรกลางบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรดำเนินการดังนี้

๑) ในระยะสั้น แต่ละหน่วยงานควรที่จะปรับปรุงหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสองฉบับ

๒) ในระยะยาว ควรที่จะร่วมกันศึกษาและจัดทำกฎหมายที่มีลักษณะเป็น กฎหมายกองของคนทำงานเกี่ยวกับสิทธิในการรวมตัว การนัดหยุดงาน และการร่วมเจรจาต่อรองที่สอดคล้องกับ หลักการตามอนุสัญญาทั้งสองฉบับ

๙.๒.๒ คณชีรุ่มนทรี โดยกระทรวงแรงงาน ควรบท丹แก้ไขร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาทั้งสอง ฉบับในประเด็นดังที่ไปนี้

๑) ในร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... ควรแก้ไขคำว่า “สูกจ้าง” ซึ่งหมายถึง ผู้ซึ่งทดลองทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้าง เป็นคำว่า คนทำงาน เพื่อที่จะให้ครอบคลุม คนทำงานที่ไม่มีนายจ้าง

๒) ประเด็นหลักเกณฑ์การลงทะเบียนการแทรกแซงจากเจ้าหน้าที่รัฐ

๒.๑) ควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๗ มาตรา ๕๙ มาตรา ๕๙ ถึงมาตรา ๕๙ มาตรา ๑๐๙ มาตรา ๑๑๑ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๒ และมาตรา ๑๑๗ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๕ และมาตรา ๕๕ ว่าด้วยขั้นตอนของการขอรับใบสำคัญในการจัดตั้งสมาคมนายจ้าง สถาบันแรงงาน

สหพันธ์นายจ้าง สหพันธ์แรงงาน สภาองค์การงานนายจ้าง สถาบันองค์กรลูกจ้าง และการควบคุมนายนายจ้าง ให้สะท้อนขึ้น เช่น จากให้รับรองการจัดตั้งเป็นแจ้งการจัดตั้ง เป็นต้น

๒.๒) ควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๑๐๙ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๗ จากเดิมที่ให้อธิบดีหรือผู้ชี้แจงอธิบดี มอบหมาย มีอำนาจเข้าไปในสำนักงานของสหภาพแรงงานในเวลาทำการ แก้ไขเป็นให้มีหมายค้นหรือคำสั่ง ศาลด้วย และแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๘๑ มาตรา ๑๐๓ และร่างพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๘ จากเดิมที่ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้ กรรมการหรือคณะกรรมการของสมาคมนายจ้างหรือสหภาพแรงงานออกจากดำเนินการได้ แก้ไขเป็นการให้ออกจากดำเนินการเป็นคำตัดสินของศาล

### ๓) สิทธิการรวมตัวเป็นสหพันธ์ สมาคม

ควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติทั้ง ๒ ฉบับ ให้มีบทบัญญัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการให้สหภาพแรงงานเข้าเป็นสมาชิกของสภาองค์กรลูกจ้าง การให้สหภาพ สหพันธ์แรงงานจัดตั้งสภาองค์กรลูกจ้าง และการให้สหภาพแรงงานได้ สามารถรวมกันเป็นสหภาพแรงงานและสภาองค์กรลูกจ้าง

### ๔) หลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิบัตรบุคคล และการเจรจาโดยสมัครใจ

ควรแก้ไขร่างพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับจากเดิมที่ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เมื่อเห็นว่าการปิดงานหรือการนัดหยุดงานนั้น อาจทำให้เกิดความเสียหายแก่เศรษฐกิจของประเทศ หรืออาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน หรืออาจเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรืออาจขัดต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้คณะกรรมการต่อเนื่องการซื้อขายพิพาท คำขอขายของคอมมาร์กการให้เป็นที่สุด เป็นให้นายจ้าง องค์กรนายจ้าง รัฐบาลจัดให้มีมาตรการขั้นต่ำเพื่อบรรเทาผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสาธารณะ และให้มีการใช้กลไกการเจรจาโดยสมัครใจระหว่างนายจ้าง องค์กรนายจ้าง และองค์กรคนทำงาน และหากยังคงดำเนินให้คอมมาร์กการต่อเนื่องการซื้อขายพิพาท ควรกำหนดให้สามารถใช้สิทธิในการอุทธรณ์ หรือท่องต่อศาลได้

### ๕) การคุ้มครองผู้เข้าตั้งสหภาพแรงงานและการรวมตัวต่อรอง

ควรเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... ให้มีการคุ้มครองในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการสหภาพแรงงาน จากการถูกแทรกแซงจากนายจ้าง ดังเช่นที่กำหนดในร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. .... มาตรา ๕๒ ที่คุ้มครองในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการลูกจ้าง จากการถูกแทรกแซงจากนายจ้าง

## ๔. ความเห็นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พิจารณาแล้วเห็นชอบด้วยกับความเห็นในประمه็นการเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๘ และฉบับที่ ๘๙ และประمه็นการอนุรักษ์การกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญาองค์กรแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ ๘๗ และฉบับที่ ๘๘ พร้อมด้วยข้อเสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมายของคอมมาร์กกรรมการด้านเสนอแนะ นโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย และกฎหมาย เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนข้างต้น ทุกประการ